

EK

FORDULÓNAPTÁR

En évvel ezelőtt, 1908. október 1-én született és 29 évesen, 1937-ben hunyt el dr. Sáhia neves román író, a szocialista román irodalom egyik kiemelkedő alakja.

Szülei gyermekeként iskolába került, majd beiratkozott a bukaresti egyetemre; közben több avantgárd folyóirat munkatársaként dolgozott. Hamarosan bekapcsolódott az illegális kommunizmusba. Számos írást írt különböző haladó folyóiratokban. 1934-ben részt vett az írók moszkvai kongresszusán, hazatérése után először a Szovjetunióba utazott, majd a romániai munkásmozgalmakban részt vett. A kíméletlenül gyátrán perbe fogott fiatalon halt meg tüdőbetegséggel. Emlékéül nem terjedőlegesen értékes, a szocialista román prózában egyik nagy hatású útmutató. Elbeszéléseiben fiktív történetekkel megformított figurákat mutatnak, amelyek a munkásságának mélyen ábrázolva.

...nkájától éktele...
...en, a Szoboszlói...
...alata közelében a...
...Könyvtár már...
...k meg a pavilon...
...legalább a váró...
...összágaira, s még...
...g nem áll be az

ik meg konferenciát

...en a kézi rakodást...
...szállítási tanács...
...ól, a lemaradás...
...gyorsítása érde...
...kezi meg október...
...között Debrecen...
...megei szállítá...
...az I. nemzetközi...
...konferenciát és...
...melyről kedden a...
...Technika Házában...
...k az újságírókat.

ER FORDUL A

...műsorát mutatja...
...színpad október...
...rától a Pódium...
...gyek a helyszi...
...ók.

hunyt k István

ágíró

...rendüléssel tu...
...Hudek István...
...olitikai szerkesz...
...galmazott veze...
...ályos betegség...
...71. esztendőjé...
...elhunyt. Halá...
...vesztés érte...
...irati Iroda kol...
...magyar újságíró...
...Mély élettapasz...
...delkező, az új...
...elésében fárde...
...nerő, segítségre...
...mindig kész...
...ozott közölni...
...ésőbb történik

...virati Iroda...
...írók Országos...
...etsége

MÉNYEK

T. vásárlóinkat, Hunyadi Mgtsz. díszes- és díszanyag értékesítő 14-én megkezdésénél az év végi kivételével 7 órától 15 óráig. Iratok címe: út 113. sz. (x)

ALAT értesít...
...Pacón a vi...
...megépített 1...
...hálozatot...
...tesztelés...
...túl a vezeték...
...es és tilos! (x)

...ség: Debrecen...
...-925 - Felelős...
...1978-1979

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

HAJDÚ-BIHARI

XXXV. ÉVFOLYAM
241. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1978. X. 12.
CSÜTÖRTÖK

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NAPLÓ

Ülést tartott a megyei képviselőcsoport

Kulturális napok

Megyeszerte élénk érdeklődés kíséri a KPVDSZ kulturális napokat. A szervezők jelei szembetűnőek, állandóan olvashatjuk azokat a hirdásokat, amelyek a napok rendezvényeit ismertetik, előzetes ajánlásokat adnak. Van miben válogatniuk azoknak, akik a kereskedelem, a pénzügy vagy a vendéglátás területén dolgoznak. Nem egyszer már-már a bőség zavarába kerülnek, hiszen TIT-előadások, irodalmi vetélkedők, kiállítások, anketók egyaránt szerepelnek a programban.

E törekvés jelentőségét maga a folyamatos biztositja. Sikertől megvalósítani, hogy a kulturális akció immár évenként ismétlődik, újból és újból megrendezésre kerül, tehát rendszeres. Nos, a lényeg ebben van, s értéke is ebből világlik ki. A rendszeresség ugyanis a kulturális életben, a műveltség alapozásában elengedhetetlen. Jó, ha érdeklődésünk állandóan tréningben tartjuk, ha hozzászoktatjuk magunkat a belső igény jelenlétéhez.

Kulturális lehetőségeink persze minden külső szervezethez nélkül is óriásiak. Elég, ha csak a tévé vagy a rádió műsoraira hivatkozunk, amelyek nap mint nap a rendelkezésünkre állnak. De épp a rádió és a tévé összkomfortja figyelmeztet bizonyos veszélyekre is. Arra, hogy kulturális ismereteink megszerzésében, rendszerezésében el is kényelmesedhetünk, be is skatulyázódhatunk. Nem tekintünk ki a környezetünkre, elmegyünk azok mellett a közvetlen élményt adó lehetőségek mellett, amelyek velünk vagy közreműködésünk közepette válnak teljesé.

A KPVDSZ kulturális napok a művelődésnek, a kulturálódásnak épp ezt a formát teremtik meg. S a munkatérületben gondolkodva a közművelődési formának nagy a jelentősége. Közösségi volta miatt. Mert: akár a kereskedelem, akár a vendéglátás munkatérületét nézzük, az emberekkel való kapcsolat szinte magától értődik. S nem mindegy, hogy a kapcsolatnak milyen értékrendjei vannak érvényben, hogy a kapcsolatnak milyen a kisugárzó ereje, a közvetlen hatása.

A rendezvények menynyiségéből következik, hogy ezen időszakban a kulturális élet kérdései, összefüggései erőteljesebb hangsúlyt kapnak. Valójában ez is a feladata, a célja azonban talán ennél is több. Tovább kell éltetni a kezdeti lendületet, hogy kamatoztassuk az így szerzett élményt és ismereteket. Tehát: ne szünet és csönd következzen, hanem olyan szívós és kitartó munka, amely a következő év, évek akciójában már valóságként van jelen.

Szerdán délelőtt Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem épületében tartotta soron következő ülést a Hajdú-Bihar megyei képviselőcsoport. A képviselőcsoport ülésén részt vettek Kállai Gyula, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke, Karakas László, az MSZMP KB osztályvezetője, a párt Központi Bizottságának tagjai, megyei képviselők, Fülöp János, a megyei pártbizottság titkára, dr. Póstás Sándor, a Debrecen városi Pártbizottság első titkára, dr. Ács István, a városi tanács elnöke, dr. Albrecht Béla, a megyei népfrentbizottság titkára, dr. Kónya István, a KLTE rektora és Kardos József, az Oktatási Minisztérium főosztályvezetője, valamint a megye országgyűlési képviselői.

Dr. Szilágyi Gábor, a képviselőcsoport vezetője tájékoztatta a képviselőket a következő országgyűléssel kapcsolatos tudnivalókról, majd először dr. Angyal László, a megyei tanács osztályvezetője tartott tájékoztatót Hajdú-Bihar megye közlekedési helyzetéről és a V. ötéves terv célkitűzéseinek végrehajtásáról. A tájékoztatóval kapcsolatban a képviselők számos kérdést tettek fel, amelyek egy része az országos, illetve megyei helyzetre, tervekre vonatkozott, többsége azonban azzal foglalkozott, választókerületük

közlekedési gondjainak megoldására milyen lehetőségek látnak a megyei tanács illetékesei.

Az ülés második napirendi pontjaként az oktatásügyi megyei helyzetéről tárgyaltak a képviselők. Szilágyi Gyula, a megyei tanács elnökhelyettese az óvodai, általános és középiskolai munkáról, eredményekről és gondokról tájékoztatta a résztvevőket, dr. Kónya István pedig arról adott rövid áttekintést, hogyan hajtják végre a közoktatási törvényt a Kossuth Lajos Tudományegyetemen.

A tájékoztatók fölötti vitában az előző napirendi ponthoz hasonlóan elsősorban a választókerületek felelősségét hangsúlyozták a fő hangsúlyt. Hajdú-Bihar megyében ez a kérdés általában is igen jelentős problémaként vetődik fel: a demográfiai „hullámhegy” eredményeként két-három év múlva a mostaninál lényegesen nagyobb lesz az általános iskolás gyerekek száma, ugyanakkor viszont a tanterem jelenleg is kevés, az országos átlagnál lényegesen kevesebb napközis csoportot lehet szervezni, s tárgyi feltételek hiányával küzd a szakmunkásképzés is. S mivel Hajdú-Bihar megyében a szülési arány mindig lényegesen magasabb az országos átlagnál, itt nemcsak egy néhány évig tartó probléma-

val kell szembe nézni, hanem hosszú távon szükséges a nagyszámú tanterem, óvodai hely.

A két téma vitájában felvették a szót Nagy Sándorné, dr. Schnitzler József, Táborcsy Gyuláné, Karakas László, Szűcs Gábor, Sarudi Sándor, Kállai Gyula, dr. Bartha Tibor, Bacskai Istvánné, Szilágyi Sándor, dr. Bognár Rezső, Vilmányi Mária, Rózsa Ernő, Németh István, Bartha István képviselők, valamint dr. Póstás Sándor és dr. Albrecht Béla. A felvetett kérdésekre dr. Angyal László, dr. Szilágyi Gábor, Szilágyi Gyula, dr. Kónya István és Kardos József adott választ.

A képviselőcsoport ülésén részt vevő Kállai Gyula és Karakas László kedden a kérés délutáni órákban érkezett Debrecenbe. A megyei pártbizottságon a pártbizottság, a megyei tanács és népfrentbizottság vezetőinek jelenlétében Sikula György tájékoztatta az MSZMP KB két tagját a megye életéről, eredményeiről, gondjairól.

Szerdán délután Kállai Gyula Fülöp János, dr. Albrecht Béla és Bartha István társaságában megtekintette az átadás előtt álló művelődési központot és az Új-kert már elkészült és épülő lakótelepét.

A vándorgyűlés elnöksége

Higiénikusok vándorgyűlése Hajdúszoboszlón

A Magyar Higiénikusok Társasága három napon át Hajdúszoboszlón, a SZOT Béké Gyógyüdülőben tartja XXII. vándorgyűlését. A tanácskozáson az ország minden részéből több mint 500 szakember vesz részt.

Szerdán délelőtt plenáris üléssel kezdődött a gazdag program. Dr. Tóth Béla, az Országos Közegészségügyi Intézet főigazgatója, a Magyar Higiénikusok Társaság elnöke köszöntötte a résztvevőket, köztük Gazda Lászlót, a megyei pártbizottság osztályvezetőjét, David Józsefet, a Hajdúszoboszló városi Pártbizottság titkárát, dr. Gács Ferencet, az Egészségügyi Minisztérium főosztályvezetőjét és Ur Attilánét, a városi tanács elnökét.

A megnyitót követően dr. Teslér Katalin, a megyei tanács egészségügyi osztályvezetője, dr. Gács Ferenc, dr. Előd Pál egyetemi tanár, Ur Attiláné, dr. Kertai Pál egyetemi tanár szólt fel. A tanácskozás célját úgy foglalták össze: a következő években még fokozottabban kerüljön előtérbe a megelőzés a közegészségügyi és járványügyi munkában. Az ország közegészségügyi helyzetében megmutatkozik annak a tervszerű munkának az eredménye, amit az elmúlt időszakban sikeresen végeztek a különböző szervek, állomások, szakemberek. Erre alapozva kell fokozni az egészségre ártalmas tényezők részletes

A résztvevők egy csoportja

(Folytatás a 2. oldalon)

Ma ülést tart az MSZMP Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának ülést ma, október 12-re összehívták. A Politikai Bizottság az időszakos nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztató, az építőipar helyzetéről szóló jelentés, a lakásépítés távlati tervének irányelveire vonatkozó előterjesztés megvitatását javasolja a Központi Bizottságnak. (MTI)

Járműdaru-kiállítás és -konferencia Debrecenben

Október 10-én, kedden, Budapestben, a Technika Házában sajtótájékoztatót ismertette az I. nemzetközi járműdaru-kiállítás és -konferencia szervező bizottsága az október 15-18. között Debrecenben megrendezésre kerülő kiállítás és konferencia programját.

Október 10-én, kedden, Budapestben, a Technika Házában sajtótájékoztatót ismertette az I. nemzetközi járműdaru-kiállítás és -konferencia szervező bizottsága az október 15-18. között Debrecenben megrendezésre kerülő kiállítás és konferencia programját.

Kmetty Gyula, a Volán 6. számú Vállalatának igazgatója, a Hajdú-Bihar megyei Szállítási Bizottság titkára ismertette a megjelentekkel a járműdaruk fejlődését a több mint három évtizeddel ezelőtti kezdettől a mostani fejlődésig. Bevezetőjében elmondta, hogy a szállítási-rakodási igények az elmúlt években rendkívül dinamikus növekedtek. A jelenlegi munkaerőhiányt ismeretében a rakodások gépesítésének kérdése kulcsfontosságú a szállítási jövője szempontjából.

Kmetty Gyula, a Volán 6. számú Vállalatának igazgatója, a Hajdú-Bihar megyei Szállítási Bizottság titkára ismertette a megjelentekkel a járműdaruk fejlődését a több mint három évtizeddel ezelőtti kezdettől a mostani fejlődésig. Bevezetőjében elmondta, hogy a szállítási-rakodási igények az elmúlt években rendkívül dinamikus növekedtek. A jelenlegi munkaerőhiányt ismeretében a rakodások gépesítésének kérdése kulcsfontosságú a szállítási jövője szempontjából.

Ezt a korszerűsödést segíti elő a járműdaruk. Elterjedésük egyre fokozódik, amit a munkaerőhiányon túl a sokoldalú felhasználási lehetőség is indokolt. A járműdaruk szeria gépkocsikra vagy pótkocsikra szerelt emelőberendezések. Elsősorban azoknak a járműveknek rakodását végzik, amelyek felszerelték, de a legkorszerűbb, a nagy gémkinyúlású járműdaruk más szállítóeszközökre is tudnak rakodni.

Ezt a korszerűsödést segíti elő a járműdaruk. Elterjedésük egyre fokozódik, amit a munkaerőhiányon túl a sokoldalú felhasználási lehetőség is indokolt. A járműdaruk szeria gépkocsikra vagy pótkocsikra szerelt emelőberendezések. Elsősorban azoknak a járműveknek rakodását végzik, amelyek felszerelték, de a legkorszerűbb, a nagy gémkinyúlású járműdaruk más szállítóeszközökre is tudnak rakodni.

A 800-1200 kilogramm önsúlyú járműdaruk alkalmazásával a tehergépkocsik rakodási kapacitása mintegy 8-10 százalékkal csökken, ám a rakodási idő jelentős megrövidülése következtében a szállítási teljesítés nö-

A 800-1200 kilogramm önsúlyú járműdaruk alkalmazásával a tehergépkocsik rakodási kapacitása mintegy 8-10 százalékkal csökken, ám a rakodási idő jelentős megrövidülése következtében a szállítási teljesítés nö-

Megkezdődtek az izraeli-egyiptomi tárgyalások

WASHINGTON

Csütörtökön az amerikai fővárosban megkezdődtek az izraeli-egyiptomi tárgyalások. A miniszteri szintű tanácskozásokon általános vázlatosan a két ország közötti különbékében, s ezzel az egyiptomi vezetés hivatalosan is lemond a többi arab országról. Az amerikai kormány a harmadik — teljesjogi — részvevő a tárgyalásokon, amelyek után még novemberben szeretnék aláírni az izraeli-egyiptomi békeszerződést.

Egyiptomi források az MTI tudósítójának kérdésére csak 2-3 héten belül meg a washingtoni tárgyalások várható tartamát. E vélemény szerint a közeljövőben a Camp David-i találkozón a felek a legfontosabb kérdésekben már megállapodtak, s most csak a részletek várnak meg tisztázásra. Kairó elsősorban abban érdekelt, hogy pontosan meghatározzák (és minél korábban időzítsék) az izraeli csapatoknak a Sínai-félszigetről való visszavonását. Az izraeli fél értesülések szerint az Egyiptommal kötött alku

politikai vonatkozásait: a nagykövetség cseréjének időpontját, a kereskedelmi kapcsolatokat megteremtését állítja előtérbe. Kairó küldöttségét az újonnan kinevezett hadügyminiszter Kamal Hasszan Ali, valamint Butros Ghali megbízott külügyminiszter vezeti. Az izraeli delegáció élén Moshe Dajan külügy- és Ezer Weizman hadügyminiszter áll. Cyrus Vance külügyminiszter csak a tanácskozások kezdeténél lesz jelen, ezután Alfred Atherton utazó nagykövét veszi át az amerikai küldöttség vezetését.

Szarka Károly felszólalása az ENSZ-ben

NEW YORK

Szarka Károly külügyminiszter-helyettes, az ENSZ-közülése 33 ülésének részt vevő magyar küldöttség vezetője a kelet-európai államok csoportjának nevében felszólalt az apartheid elleni különleges bizottság ülésén, amelyet a dél-afrikai politikai foglyokkal való szolidaritás napja alkalmából tartottak.

A tények sorával bizonyította, hogy a pretoriai fájldó-rezsim — a gyarmati rendszernek ez az utolsó és legrosszabb maradványa — egyre brutálisabb eszközök

alkalmaz a politikai foglyokkal szemben. 1963 és 1977 között a dél-afrikai börtönökben negyvenegyen haltak meg gyanús körülmények közt, és negyvenegyük közül tizenkilencen az elmúlt három évben vesztették életüket. Az úgynevezett bizottsági törvény értelmében csupán 1977-ben 180 kiskorút tartóztattak le, többen közülük még a tizenharmadik életévüket sem töltötték be.

Szarka Károly felháborította, hogy a pretoriai fájldó-rezsim — a gyarmati rendszernek ez az utolsó és legrosszabb maradványa — egyre brutálisabb eszközök

Enrico Berlinguer moszkvai látogatása befejeztével Jugoszláviába utazott. Képünkön: az Olasz Kommunista Párt főtitkára Tito elnökkel

Az Egyesült Államok megsérti az ENSZ határozatait

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa sajnálkozását és aggodalmát fejezte ki azért, mert az Egyesült Államok — az ENSZ ajánlotta szankciókat figyelmen kívül hagyva — beutazási engedélyt adott a rhodesiai fajúldó-rezsim vezetőjének, Ian Smith részére. A 15 tagú testület állásfoglalását az a határozat tartalmazza, amelyet a tanács kedden este 11 szavazattal, elnökszavazattal, négy tartózkodással fogadott el.

A határozat leszögezi, hogy az Egyesült Államok a beutazási engedély megadásával olyan döntést hozott, amely ellentétes a Rhodesia ellen elrendelt szankciókkal. Felszólítja az Egyesült Államokat, hogy a szankciókkal kapcsolatos határozatokat tiszteletben tartsa és annak a reménynek ad kifejezést, hogy az Egyesült Államok továbbra is látva veti befolyását a rhodesiai többségi uralom mellesli megteremtése érdekében.

Tüntető tildokznak a Fehér Ház előtt amiatt, hogy engedélyezték a rhodesiai fehértelepes kormány miniszterelnökének beutazását

2 HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ — 1978. OKTÓBER 12.

RÖVIDEN

SZÓFIA. Olusegun Obasanjonak, a nigériai legfelsőbb katonai tanács elnökének meghívására Todor Zsivkov bolgár államfő október második felében hivatalos látogatást tesz Nigériában — jelentették be szerdán a szófiai lapok.

VARSÓ. Harmincöt évvel ezelőtt, 1943. október 12-én esett át a túleresztélyen a szovjet lakulattokkal vállalt harcra való elhatározás. A leninói csatára emlékező ünnepi a lengyelek hadseregük születésének évfordulóját.

MOSZKVA. A világűr további kutatása céljából a Szovjetunióból Föld körüli pályára állították a Kozmosz-1043 jelzésű mesterséges holdat. A Kozmosz-1043 berendezési kifogástalanul működnek.

SZÓFIA. Szerdán délután hivatalos, baráti látogatásra Szófiába érkezett Willi Stoph, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnöke. A magas rangú vendéget a két ország nemzeti lobogóival felvezetett szófiai repülőterén Sztanko Todorov bolgár kormányfő fogadta.

VARSÓ. Varsóban bejelentették, hogy David Newsom amerikai külügyminiszter-helyettes kétnapos látogatást tett Lengyelországban. Az amerikai vendéget fogadta Piotr Jaroszewicz miniszterelnök és Mieczyslaw Jagielski miniszterelnök-helyettes.

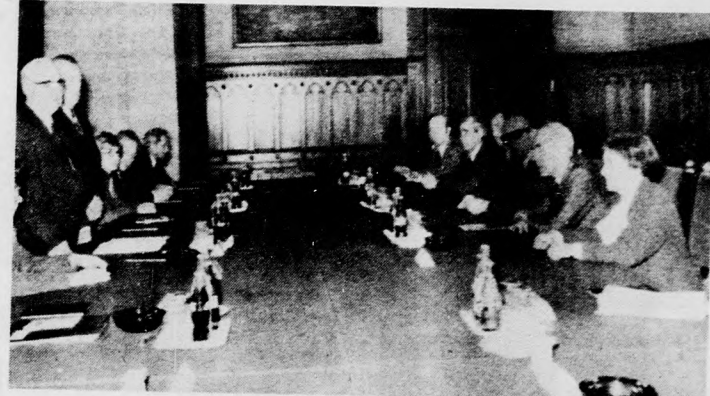

Helmut Schmidt nyugat-német kancellár Fukuda Takao japán miniszterelnök társaságában

IGALO. Joszip Broz Tito jugoszláv elnök szerdán az adria-parti Igaló üdülőhelyen megbeszélést folytatott Eritreai Pereirával, a Zöld-foki Köztársaság elnökével a két ország közötti kapcsolatok fejlesztése és a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. Pereira több magas rangú személyiség kíséretében kedden érkezett hivatalos jugoszláv látogatásra.

MANILA. Manilai bejelentés szerint Ieng Sary kambodzsai külügyminiszter a jövő héten több napos látogatásra a Fülöp-szigetekre érkezik.

SZÓFIA. Kedden Görögországban befejeződött a „Display determination” elnevezésű hadgyakorlat, amelyen a görög hadsereg alakulatain kívül amerikai és olasz egységek is részt vettek — adta hírül az athéni rádió. Az egyhónapos manőver befejező szakaszát a görög fegyveres erők magas rangú parancsnokaival együtt megtekintette a NATO dél-európai egysített fegyveres erőinek parancsnoka is.

Az Országgyűlésben Apró Antalnak, az országgyűlés elnökének és Guttorm Hansennek, a norvég törvényhozó testület elnökének vezetésével október 10-én megkezdődtek és folytatódtak a hivatalos magyar-norvég tárgyalások

A KGST-országok minisztereinek tanácskozása

A tagországok sajátos együttműködési formája a választékcseré; s rendszeres bővítésének eredményei jól érzékelhetők a szocialista országok piacain, a lakosság ellátásában — hangsúlyozták a KGST-országok belkereskedelmi minisztereinek tanácskozásán, amely szerdán reggel plenáris üléssel folytatódott.

Az idén 18 százalékkal növekedtek a KGST-országok választékcseré-forgalma, amelynek értéke várhatóan elérheti a 600 millió rubelt. A miniszterek egyetértettek abban, hogy a forgalom fejlesztésének egyik leghatékonyabb módszere továbbra is a nagy üzletek, áruházak közvetlen együttműködése.

Az idei áruházi heteken például több mint 80 millió rubel értékű fogyasztási cikk került forgalomba. A miniszteri testület a választékcseré fejlesztéséhez fontosnak tartotta a divatos, jó minőségű cikkek arányának növelését, az azonos rendeltetésű áruk cseréjének bővítését. Elhatározták, hogy az eddigi éves szerződéseken túl, a tagországok az 1981-1985-ös évekre is kötnék kétoldalú megállapodásokat. (MTI)

tésének egyik leghatékonyabb módszere továbbra is a nagy üzletek, áruházak közvetlen együttműködése. Az idei áruházi heteken például több mint 80 millió rubel értékű fogyasztási cikk került forgalomba. A miniszteri testület a választékcseré fejlesztéséhez fontosnak tartotta a divatos, jó minőségű cikkek arányának növelését, az azonos rendeltetésű áruk cseréjének bővítését. Elhatározták, hogy az eddigi éves szerződéseken túl, a tagországok az 1981-1985-ös évekre is kötnék kétoldalú megállapodásokat. (MTI)

Befejezték a vizsgálatot a buszpersely-fosztogatók ügyében

A Hajdú-Bihar megyei Rendőr-főkapitányság szakemberei befejezték annak a bűncelekmény-sorozatnak a felderítését, amelyet a Volán 6. sz. Vállalatának néhány dolgozója követett el. 1977 februárjában 20 darab félautomata jegykiadó berendezést szereltek fel néhány Debrecenben közlekedő helyi járatú autóbusszra. Az országban először itt alkalmazták ezeket az automatakat, amelyeket fokozatosan szereltek fel az összes debreceni helyi járatú autóbusszra. Üzemeltetésükhöz a Volán 6. sz. Vállalata készített üzemeltetési utasítást, melyet a később kiadott vezérigazgatói utasítás elkészítésénél is felhasználhattak. Az 1977 augusztusában érvénybe lépő vezérigazgatói utasításban szabályozták a jegykiadó automatainak üzemelésének, kezelésének rendszerét.

A kezdeti időszakban a készülékek zárttsága és a szigorú bizonylatolási rend szavatolta a társadalmi tulajdon védelmét. A múlt év végén, de különösen 1978 januárjában a vállalatnál azt tapasztalták, hogy a helyi járatú autóbuszok forgalmából származó napi bevétel, amely átlagosan 65-70 ezer forint volt, naponta 8-10 ezer forintra csökkent. A készpénzbevétel csökkenésével megközelítőleg azonos ütemben növekedett a bérletek aránya, de a Volán 6. sz. Vállalata ebben az időben fokozta az ellenőrzést is. Ekkor az indított járatok 5 százalékát rendszeresen ellenőrizték. A tapasztalatok szerint jelentősen növekedett a jegykiadó utasok száma. E két tényező együtt — akkor legálábbis úgy tűnt — kielégítően magyarázta a bevételkiéledést.

1978 márciusában — egy utóvizsgálat alkalmával — a Volán 6. sz. Vállalata és a Hajdú-Bihar megyei Rendőr-főkapitányság szakemberei közösen keresték a bevételkiéledés okait. Bűncelekmény elkövetésének alapos gyanúját azonban a vizsgálat nem támasztotta megfelelően alá.

A menetjegy-tekerceket nem kezelték szigorú elszámolási nyomtatványként. A tekercek cseréjét követően a különböző mennyiségű visszamaradt jegyeket nem számolták el és nem semmisítették meg. Az automata meghibásodásakor az autóbuszok vezetői néhány jegyet kihúzhattak a készülékből és ezekkel nem kellett elszámolniuk.

Ily módon a menetjegytekercek sorszámai közötti különbség nem eredményezte „automatikusan” az eladott jegyek számát. Máskor az automataknál levő számláló-berendezés nem működött mindig pontosan, és így módon ez sem mutatta: mennyi pénznek kell lennie a perselyekben. Az előbbi körülményeket felismerve és a vállalat személynormái üzemigazgatójának hatáskörébe tartozó ellenőrzés lazítását kihasználva kezdtek el bűncelekménysorozatukat 1977 közepétől Bernáth Sándor perselyforgalmazó és társai. A perselyforgalmazók éjjel voltak a feladatuk; feladatuk volt, hogy a telephelyre beálló autóbuszok automatáiból a pénz tartalmazó perselyeket kiszedjék és a pénzes perselyeket a „pénzbontó” lemezszekrényében tárolják, illetve őrizzék. A perselyforgalmazók és a bontóbizottság tagjai körében kalauzok voltak, így az egyes járatok napi átlagos bevételét megközelítőleg ismerték. A perselyforgalmazó bűnszövetkezet tagjai főleg a nagyforgalmú járatok bevételét dezsmálták. Működésük lényege az volt, hogy óvatossággal kiemelve a perselyeket az automatából — a perselyek nyílásának zárja, amelyen a pénz behullott — nem mindig csukódott be, rázással, valamint zsebük segítségével szedték ki a részen a pénzt. Az általuk alkalmazott másik módszer szerint az ólomplombát leszedték a zsinóról, a tetszés szerinti összeget kivették, majd a plombába új zsinórt fűztek, és a plombát foggal összenyomták.

berendezés nem működött mindig pontosan, és így módon ez sem mutatta: mennyi pénznek kell lennie a perselyekben.

Az előbbi körülményeket felismerve és a vállalat személynormái üzemigazgatójának hatáskörébe tartozó ellenőrzés lazítását kihasználva kezdtek el bűncelekménysorozatukat 1977 közepétől Bernáth Sándor perselyforgalmazó és társai. A perselyforgalmazók éjjel voltak a feladatuk; feladatuk volt, hogy a telephelyre beálló autóbuszok automatáiból a pénz tartalmazó perselyeket kiszedjék és a pénzes perselyeket a „pénzbontó” lemezszekrényében tárolják, illetve őrizzék.

A perselyforgalmazók és a bontóbizottság tagjai körében kalauzok voltak, így az egyes járatok napi átlagos bevételét megközelítőleg ismerték. A perselyforgalmazó bűnszövetkezet tagjai főleg a nagyforgalmú járatok bevételét dezsmálták. Működésük lényege az volt, hogy óvatossággal kiemelve a perselyeket az automatából — a perselyek nyílásának zárja, amelyen a pénz behullott — nem mindig csukódott be, rázással, valamint zsebük segítségével szedték ki a részen a pénzt.

Az általuk alkalmazott másik módszer szerint az ólomplombát leszedték a zsinóról, a tetszés szerinti összeget kivették, majd a plombába új zsinórt fűztek, és a plombát foggal összenyomták.

A 6 tagú bontóbizottság — amelynek feladata lett volna a plombák ellenőrzése — alkotta a másik bűnszövetkezet Kölcsonoson tudtak a másik csoport üzemleiről. Nyilván azonban ezekről a dolgokról nem beszéltek. A bontóbizottság tagjai részben egyénilig, részben közösen végezték „munkájukat”. Ismerve a forgalom hullámzásait, megbeszéltek, hogy elő-

Higiénikusok vándorgyűlése Szoboszlón

(Folytatás az 1. oldalról)

felmerését, szélesíteni és általánossá tenni a komplex közegészségügyi és járványügyi vizsgálatokat, a közegészségügyi állomások munkájában pedig ne a „rendészet” jelleg legyen az elsődleges, hanem az egészségesebb ember és a tiszta környezet.

A plenáris ülés után négy szekcióban közel 220 előadás hangzik el a három nap alatt. Behatóan foglalkoznak a vitában résztvevők a járványügygel, a településhigiénia kérdéseivel, a munkahelyi, a sugár-, az ételmezés- és a szociálhigiéniai feladatokkal.

A társaság XXII. vándorgyűlésevel egy időben tanácskozik a Szovjetunióban a higiénikusok ösztöndíj-kongresszusa. A hajdúszoboszlói résztvevők táviratban köszöntötték szovjet kollégáikat és kívánták nekik eredményes munkát.

NAPJAINK

A t

Belenkivitték sérint a cím láttán az fizikai foglalkozású azok keresetére kell nunk. Miért a séma lotta sematizmus? meg lehet, azért, mert rezesi gyakorlat is uniformizált; ködbe már-már természet a nak látszik, ki dolgoz bérben, s ki kapja a mazását a teljesítménjén. Annak ellenére nemzetközi tapasztalat zonyitják; a munkájában kialakították a teljesítménykövetelmény adminisztratív, és műszaki feladatok el nál is.

Ha a teljesítmény lóban a teljesítmény akkor ösztönöz a munkája arányában hat a jövedelmek emel re vagy csökkenés munkaadó pedig — vé ron a társadalom — heti a gazdaságosság s át, mivel jobb a gépnálás, a munkaidő kebb tényleges feladatok sel stb. Van létjogosú az időbérnek is. Peld automatizált gyártó megmunkáló berend felügyeltele aligha bír el a személyes teljes mércéjével. Mégis, a dalmi érdekelttség, a n társadalmi hatékonysá

Óvod út- és belvíz

A községfej

A Téglás nagyközségi nacs éves tervében fej térsre és költségvetési fel tainak végrehajtására aránt 10-10 millió t felhasználatát tervezte. Elmulrt háromnegyed év ényei a tervek valóra tását bizonyítják. Az idő nyos teljesítés elősegít hogy a tanács már az el év végén szerződést köte kivitelezőkkel.

A községben a gyermek helyezés gondok enyhít a megyei tanács és a Hásági Iparművek segítségével 25 személyes óvoda bővít véztek el, melyet a rekek novemberben vehet birtokukba. A létesít 800 ezer forintos költsé epül, s lehetővé teszi a n levő óvoda átrendezé korszerűsítését. Nagy gon fordított az ide n szennyvízhálózat kiépítés A több éves beruházás u só szakasza több mint 3 millió forintba került. A tiszt telep a hajdúhadházi náccsal közösen valósn meg, így több millió forint megtakarítást ér el mind nagyközség.

Téglás belvizes terület nek felszámolása is az elk zéselemek megfelelően l ad. Mig az ötödik öté terv elején a leveztő csat nak hossza alig 500 mé volt, ma már elérte az 5 k métert. Az idén újabb e méterrel bővült a hálózat. Petőfi és a Vörös Hadsér utcán, így végleg eltűnt sártenger a község parko tott központjából. Belvizek zetésre évente átlagosan ezer forintot költenek, a v itelező a Nyírségi Vizg dalközdési Társulat.

Az elmúlt tél nagyon me rongálta a volt 4-es szar fűtővezeték közvegen áthalá szakaszát. Háromszáz ezer rintos költséggel meg máj bant felújítottak 4 kilomé utat. A közlekedés javítá

Írban tovább folytatódott a rendszerellenes tüntetések

Technikusok gyűlése Boszlón

az 1. oldalról)

szélesíteni és ál-
tanni a komplex
gyűlési és járvány-
gátolókat, a köz-
ügyi állomások mun-
dig ne a „rend-
legyen az elsőd-
nem az egészsége-
és a tiszta kör-

ülés után négy
közül 220 előadás
három nap alatt
foglalkoznak a vi-
vevők a jár-
települési-
ésével, a munka-
az elemzés- és
gléniai feladatok-

XXII. vándor-
egy időben tanács-
vetületében a hi-
összetevéségi kong-
A hajdúszoboszlói
táviratban kö-
zvetet kollégáikat
nekik eredmé-

bb bevételt tar-
elyeket bontják

lás során a bün-
tagjai VIM-
csizmaszárba,
s bonbonos do-
a kétforintosok
közös megegye-
sikkasztott ösz-
táras egy külön
gyűjtötte, majd
szétosztották a
zett” pénzt.

és lazasága kö-
bizottság tag-
zózták, csomag-
ellenőrizték, így
zavartalanul
pról kivinni a

mény felderi-
gyanúsítottat
a rendőrség
llalat dolgozót,
lőköket, akik a
ában — tudva
nevelekményből
közreműködtek
közül 14 sze-
tartózatában
zés elmulasz-
n 6. sz. Vállal-
zemélyforgalmi
ellen is —
mentettek —

mények felde-
az igazságügyi
720 ezer fo-
esést állapított
ittott megkö-
er forint eltu-
smerték, illet-
a eljárás során
tulajdonítását
a rendőrség

sz. Vállalat-
3 ezer ember
or nehéz kö-
itt, egvre nő-
at teljesítve
kat Becsüle-
gel helytáll-
mennyien, az
lakosságával
a lakossági
rosított.

H. I.
és tüntetések

és tüntetések

NAPJAINK TÉMAI

A teljesítmény bére

Belenkivódott sémák sze-
rint a cím láttán azonnal a
fizikai foglalkozásúakra, s
azok keresetére kell gondol-
nunk. Miért a sémák sugai-
lotta sematizmus? Könnyen
meglehet, azért, mert a bé-
rezési gyakorlat is eléggé
uniformizált; ködbe vesző,
már-már természet adta jog-
nak látszik, ki dolgozik idő-
bérben, s ki kapja javadal-
mazását a teljesítménye alap-
ján. Annak ellenére, hogy
nemzetközi tapasztalatok bi-
zonyítják: a munkakörök
javában kialakíthatók a tel-
jesítménykövetelmények, i-
adminisztratív, ügyviteli,
műszaki feladatok ellátásá-
na is.

Ha a teljesítménybér va-
lóban a teljesítmény bére,
akkor ösztönöz. A dolgozó
munkája arányában számít-
hat a jövedelme emelkedésé-
re vagy csökkenésére, a
munkaadó pedig — végső so-
ron a társadalom — remél-
heti a gazdaságosság javulá-
sát, mivel jobb a gépkihasz-
nálás, a munkaidő kitöltés-
tebb tényleges feladatvégzés-
sel stb. Van létjogosultsága
az időbérnek is. Például az
automatizált gyártósorok,
megmunkáló berendezések
felügyelete aligha bírálható
el a személyes teljesítmény
mércejével. Mégis, a társa-
dalmi érdekelttség, a munka-
társadalmi hatékonyságának

javítása azt követeli, hogy
ahol lehetséges, ott minél
többet dolgozzanak a tel-
jesítményvel összekötött jöve-
delemért fizikai és nem fizi-
kai munkakörökben egy-
aránt. Ami nem pusztá elha-
tározások következménye,
megbízható mércekk kellene
hózzá.

Előbbiekkel azt is kimond-
tuk, hogy a teljesítménybé-
nem szakítható el alkalm-
zása körülményeitől, a tech-
nológiától, az átvétel — a
munkaelbírálás — feltételei-
től, a szervezettség fokától
stb. Eppen ezért a bérezés-
nek ez a formája mindig
konkrét, valamint kell hog-
esztönözzön; nagyobb meny-
nyiségre, jobb minőségre, a
fajlagos ráfordítások mérséklé-
lésére, esetenként időpontok
betartására, s így tovább.
Egyszerűbben: a bér abba az
irányba tereljen, amíg az
adott munkahely sajátos
adottságai középté a leg-
fontosabb. Természetesen ez
csak akkor következik be,
ha a bérformát jól választót-
ták meg.

Köznapai tapasztalataink
ismereteink szerint tudunk
premiumos időbérrel, időbér-
rel kombinált teljesítmény-
bérrel, darabbérről, csoport-
tos elszámolású teljesítmény-
bérrel, egyösszegű utalvá-
nyozásról. Ezek tovább tago-
lódhatnak — s lelmi is rá

példákat —, a darabbérnek
van a termék minőségi osz-
tályaival kombinált formája,
ami tehát nem az egyszerű
mennyiségi többre ösztönöz,
igaz, e megoldást ma még
ritkán alkalmazzák. Eppen
ezért egy-egy munkahelyen
nem általában létezik a tel-
jesítmény bére, hanem an-
nak ún. lineáris formája,
degresszív, vagy progresszív
változata.

Mit takarnak az idegen ki-
fejezések? A lineáris tel-
jesítménybér az a gyakorlat,
amikor — az érzelgetés
kedvéért — a fizszázelékos
teljesítménybővülést a bér
ugyanilyen arányú növeke-
dése követi. Egyszerű forma,
könnyen nyomom követhető
— a dolgozó részéről is — a
jövedelemalakulás. A deg-
resszív változat a teljesít-
mény meghatározott részé-
— felét, harmadát — ismeri
csak el a bérben, míg a for-
dítottját érvényesíti, a bér-
pluszban és minuszban na-
gyobb mértékben változik,
mint a teljesítmény. Mind-
egyik megoldásnak van lét-
jogosultsága, így például a
degresszív formának akkor,
ha a minőség, a gazdaságos-
ság vagy más hasonló mun-
katényező fontosabb az egy-
szerű mennyiségi többletnél.

Ahhoz, hogy a bérezés
ilyen formái jól érvényesül-
jenek, elérjék céljukat, meg-
bízható munkanormák, tel-
jesítménykövetelmények kel-
lenek. Ezek kidolgozása nem
egyszerű, de módszertana is-
mert. Mégis, a Munkaügyi
Minisztérium elemzése szer-
int a munkanormáknak
csak egyharmada — terüle-
tenként eltérő az arány —
műszaki. A többi becslés és
statisztikai norma, nem több,
mint a bérezés segédeszköze,
számítási módszer, s nem a
tényleges teljesítmények hi-
teles mérceje.

Ennek tudatában már tár-
gyilagosabban tudjuk érté-
kelni azt a tényt, hogy 1977-
ben a fizikai foglalkozású-
összesen ledolgozott munka-
óráinak 58,2 százalékát szá-
molták el teljesítménybér-
ben. Ami kedvező — de sze-
rény — változást mutat, mi-
vel 1973–1975 között ez az
arány 55–57 százalék kör-
ingadozott. Iparcsoportonként
nagyok az eltérések, például
az élelmiszeriparban csak
43,2, míg a kohászatban 73,3,
a textilruházati iparban 78,7
százalék volt a szóban forgó
arány. A tennivalók tehát
nem csekélyek, s hogy meny-
nyire nem, azt előbbiek
tíz az is érzékelteti: a nem
fizikai munkakörben foglalko-
ztatottaknál oly csekély
számban alkalmaznak ma
még teljesítménybérezést,
hogy az adat országos össze-
sítésre nem is érdemes.

Mészáros Ottó

80 ÉVE SZÜLETETT

RÉVAI JÓZSEF

„Foglalkozni akarunk mindenekelőtt
a korunk társadalmi történéseit mozgó-
erő vizsgálatával, törvényeinek meg-
állapításával, hogy irányításuk lehetőse-
gének feltételeit kutassuk. Újabb reviz-
ió alá vesszük mindazokat az elmélete-
ket és tudományos rendszereket, ame-
lyek alapjai lehetnének a szociális
megváltás gyakorlati politikájának, és
teret adunk minden olyan törekvésnek,
amely új irányokat keres és akar kijel-
ölni.” Így fogalmazta meg a tizenkilenc
éves Révai és néhány társa azokat a cé-
lokat, melyek jegyében 1917 decem-
berében új folyóiratot akartak indítani.
Ez a tervük akkor meghűsült, de egy
évvél később életre hívták az Interna-
cionálé című folyóiratot, melynek első
számát ez a program vezette be. Az
irodalmi érdeklődésű, költői ambíciókkal
rendelkező fiatalember, aki korábban
Kassák Lajos Ma című avantgardista
folyóiratában már új esztétikát hirdet-
tet, ebben az időben a társadalmi kér-
déseket felé fordult. A Galilei Kör tagja-
ként Szabó Ervin nézeteinek hatása alá
került, részt vállalt a Korvin Ottó és
Sallai Imre vezette forradalmi szoci-
alisták akciójából, majd 1918 november-
ében az első között csatlakozott a
Kommunisták Magyarországi Pártjához.
Révai alakja és tevékenysége a kom-
munista párt harcainak és építőmunká-
jának, a magyar marxista-leninista
gondolkodás fejlődésének — korántsem
ellentmondásmentes — folytonosságát
képviseleti és szimbolizálja a mozgalom
első négy évtizedében. Sokoldalú forra-
dalmáregyéniség volt. Gyakorlati for-
radalmár — a húszas évek közepétől a
párt egyik legismertebb vezetője —, ra-
gyogó tehetségű publicista, aki írásai-
val kommunista generációinak gondol-
kodására, fejlődésére hatott: teoretikus,
aki úttörő munkát végzett a marxiz-
mus-leninizmus magyar viszonyokra
való alkalmazása terén.

A nemzeti kérdés, a nemzeti múlt
értékelése, mely elméleti, publicisztikai
munkásságának központi témája volt,
már fiatal korától foglalkoztatta Révait.
A nemzeti kérdés megítélésében 1919-
ben még Szabó Ervin nyomdokain ha-
ladt, de már ebben az időben megfo-
galmazta azt az igényt, hogy le kell
számolni a marxizmusnak azzal az ér-
telmezésével, mely egyesesen tagadja
mindenféle nemzeti öröknek a lehetőse-
gét. A harmincas évek közepén —
ugyanis Szabó Ervin felfogásával vi-
tázva — még határozottabban szögezte
le, hogy a nacionalizmus mérgének nem
lehet ellenmérge a nemzeti kérdés fi-
gyelmen kívül hagyása. Révai a marxiz-
mus és magyarság témakör középpont-
jába az 1848-as forradalmat állította.
1848 történetének vizsgálatában lehe-
tőséget látott a magyar társadalmi fejlő-
dés sajátosságainak elemzésére. E té-
mákörben született tanulmányai való-
sában politikai vitairatok voltak, me-
lyek a forradalmi munkásmozgalom
számára aktuális tanulságokat kínáltak.
„Nem mint utólagos szemlélet, hanem
mint a jelen harcainak résztvevői
nyúltunk hozzá a magyar történelem
kérdésehez” — írta Révai a „Marx és
az 1848-as magyar forradalom” című
tanulmányának előszavában. „Az 1848-
as magyar forradalom kérdéseiben való
elmélyedésnek így a magyar kommunisták
szellemi fejlődésében az volt a szerepe,
hogy tudatosította bennünk pártunk
politikai célkitűzéseit és a magyar törté-
nelmi fejlődés közötti mely összefüggé-
ségeket, hogy a marxizmus-leninizmus ál-
talanosan érvényes, nemzetközi tanítá-
sán nevelt gondolkodásunkat a mi or-
szágunk, a mi népünk, a mi történel-
münk különleges problémái felé for-
dította...” „Az 1848-as forradalom
tanulmányozására sokunkat az is késztet-
te, hogy végére járjunk annak az »el-
méletnek«, amely az 1848-as forradal-
mal akarta bizonyítani, hogy Mag-
yarországon egy forradalmi munkás-
es parasztdemokrácia minden előfelté-
tele hiányzik.”

A harmincas évek második felében a
tasizmus elleni harcban fordulatot je-
lentő új irányvonal, a népfelmozgató

elméleti megalapozásában Révai ki-
magasló szerepet játszott. „Marxizmus
és népiesség” című munkájában (1938)
a népi irók marxista értékelésébe
ágyazva történelmileg alátámasztotta és
felvázolta a népi demokrácia koncepció-
ját. E művében, mely átmenetet képez
történelmi írásai és irodalmi esszéi kö-
zött, tárulkoznak fel leginkább Révai
különleges elméleti kvalitásai.

Irodalmi tanulmányai — Koltsej,
Petőfi és Ady költészetében — ugyan-
azt kereste, amit 1848 történetében. Adv
ugyanakkor Révai számára nem pusztán
izgató, politikai súlyú irodalmi jelen-
ség volt, hanem egyben személyes él-
mény is. Huszvévesen látta, hallotta a
költőt, amint verseit szavalta a Galilei
Körben és a Nyugat magazinján. „Ady
mellé állni, az Ady-versekért lelkesedni,
Adyt szeretni, rajongani érte: ez az én
ifjúságomban az akkori magyar fiatal-
ság számára a közeleli harcokban való
részvétel első lépéseit, a magyar haladás
mozgalmainak és táborának támogatását
jelentette” — emlékezett évtizedek
múltán. A harmincas évek végén és a
negyvenes évek elején elkezdett törté-
nelmi-irodalmi tanulmányainak közvet-
len hatása sem lebecsülendő — a „Mar-
xizmus és népiesség” 1943-ban Kállai
Gyula neve alatt itthon legálisan meg-
jelent —, de még nagyobb jelentősé-
gű lett a felszabadulás után, amikor a
történelem- és irodalomtudomány
marxista fejlődésére, a felnövekvő ér-
telmiségi nemzedékek gondolkodására
rendkívül mély befolyást gyakoroltak.

A felszabadulás után Révai az MKP
egyik vezetőjeként a hatalomért vívott
harc számos területén töltött be irá-
nyító funkciót. Kezdetből a kommunista
párt vezető ideológusa, a Szabad Nép
főszerkesztője, 1949-től népművelési
miniszter. Neve elválaszthatatlan a kul-
turális forradalom nagy eredményeitől,
a volt uralkodó osztályok műveltségi
monopóliumának megtörésétől. A feszült
nemzetközi helyzet és a párt politikai
irányvonalának torzulásai azonban
egyre inkább beárnyékoztak az ő tevé-
kenységét is. Sőt, személye valóban kü-
lönös figyelmet érdemel, hiszen az MDP
vezetői közül ő volt az, aki a dogmatiz-
mus eluralkodásának következményeit
— korabeli megnyilatkozásai tanúsítják
— előre érzékelt. Ugyanakkor különle-
ges képessége révén és szemléleti
torzulásokkal terhes ideológia nagyerőjű
propagandistája, s egyben a kor álzo-
ta, akinek pozitív törekvései — a sema-
tizmus elleni harc megindítása — az
adott viszonyok között szűkszerűen
kudarcot vallottak.

A Központi Vezetőség 1953 júniusi
ülésén mélyreható önkritikát gyakorolt.
A Politikai Bizottságból kihagyták, s
bár magas funkciókat ruháztak rá, a
következő években valóban mellőzött
politikusnak számított. 1956 márciusá-
ban sürgette a XX. kongresszus tanul-
mányainak levonását és sikraszállt a tör-
vényesség biztosítása mellett. 1956 jú-
liusában ismét beválasztották a Politi-
kai Bizottságba, de leromlott egészségi
állapota miatt nem tudott teljes értékű
tagja lenni a párt szűkebb vezetőségé-
nek. Az ellenforradalom után mintegy
fél évet a Szovjetunióban töltött, majd
ismét bekapcsolódott a politikai életbe.
A belső helyzetet azonban több kérdés-
ben tévesen ítélte meg. Egyszóval — a
dogmatizmus veszelését lebecsülő — ál-
láspontja az 1957. júniusi pártértekezle-
ten jogos bírálatot váltott ki. Különvé-
leménye ellenére beválasztották a Köz-
ponti Bizottságba, melynek haláláig
tagja maradt.

Élete utolsó éveiben értékes irodalmi
munkásságot fejtett ki. Szemléleti fejlő-
dése mindenekelőtt József Attila-tanul-
mányain mérhető. E tanulmányok —
Pándi Pált idézzük — „nemcsak a poli-
tikus önkritikai megnyilatkozásai voltak,
hanem József Attila rehabilitálásának fe-
jezetei és a Petőfi-példa megtisztulási-
ának aktuális is, amelyek méltóan zárják
le egy jelentős marxista gondolkodó és
mozgalmi vezető ember szellemi pályá-
ját”.

U. K.

A JÓ PÉLDA IS RAGADÓS

Megcsodáltam a fejében:
hatalmas új csarnokot, kép-
zeletemben átugrottam a
szomszédságban szegényke-
ző barakkokat, majd be-
jártam az alkatrészgyártó
üzem apróbb, nagyobb mű-
helyeit.

A „mindennapi” jelzővel
minősíthető példa — mint
utólag kiokosítottak — a
daraboló mellett leselkedett
rábam, méghozzá darupórá-
képeben. Lebilincsel izbi-
ben, mivel nem láttam meg
ilyet. Kis daru vizsgázott en-
gedelmesen, okos, nap barni-
toda férfiák faggatták, de
mint a szívünkbe kitorolhó-
tietlen érettségi előzők:
azért izgultak, hogy klappol-
jon minden.

Valamikor autódaru volt, s
bizony jó néhány éve ott
búslakodott kiszuperált szia-
mi-testvére nyakán-hátán.
Útban is voltak így tetszha-
loltan nem egyszer, sokak-

nak megfordult a fejében:
hogyvan lehetne megszabadul-
ni tőlük? Aztán jött a mi
emberünk, s kiötlötte, hogy
— bár az autóból már nem
lesz énekes halot — a daru-
val lehetne valamihez kezde-
ni... Ugy is lett. Leszerelték
az öreg harcost, betonágyat,
megfelelő alvázat kreáltak
neki — akárha évtizedeket
fiatalodott volna. Befestették
szében, s egy-kettőre kide-
rült, hogy ereje mit sem ko-
pott: emel, forog, engedelm-
meskedik kezelőjének, akár
a ma született daruk... Ér-
téke új státuszban kerekem
mástfél millió forint alig 30
ezer forintos ráfordítással, a
többi a példán lelkesülő
munkatársak, brigádtagok
tették hozzá társadalmi mun-
kában.

Ez volna hát a mindennapi
példa. Ihletője újítóként re-
mélhetően elnyerte időköz-
ben méltó jutalmát, s afelől

sincs kétségem, hogy volt
helye az ily módon megke-
resett pénznek. Mégsem
mondanám, hogy az egész
csak azért csinálta volna.
Másról van szó. Arról, hogy
szép számmal élnek közöt-
tünk olyan honfitársaink,
akik álmatlanságának oka
nem holmi azonosíthatatlan
eredetű neurózis, hanem a
mindenkori közösségük sőr-
sának jobbító szándéka. Vé-
letlenül sem mondanám rá-
juk, hogy „így akarnak job-
bak lenni”. Inkább itt-ott
elbagatellizált, elhallgatott
példáknak biztosítanék
mindentűt nagyobb nyilvá-
nosságot.

Azért is, mert a jó példa
ragadós — nem csak a
rossz —, s azért is, hogy ha-
tására hátha jobb belátásra
jutnak néhányan a ma még
mindenre legyintő cinikusok
közül.

Kertész Péter

POLGÁRI VÉDELLEM

A mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek RBV védelme

A megelőző radioaktív, biológiai és vegyi (RBV) védelemre irányuló felkészülésnek és az ehhez szükséges intézkedések megtételének a békés időszak termelési adottságaiból kell kiindulnia és elsősorban a védelem irányában ható fejlődési tendenciákat kell a mainál még fokozottabban érvényre juttatnia. A környezet szennyeződése, a növényvédők szerek alkalmazása, a nagy állattartó telepek kialakulása és az ezzel együtt járó állategészségügyi problémák, az élelmiszeripari üzemek műszaki, technológiai fejlődése egyre kedvezőbb feltételt teremt ahhoz, hogy a legszigorúbb védelmi követelmények már béke időszakban bevezethetők, illetve megvalósíthatók legyenek. Ezért az anyagi javak RBV védelmét a népgazdaság mindenkori műszaki, technikai színvonalának megfelelően, lehetőleg azzal összhangban kell megvalósítani. Törekedni kell arra, hogy az RBV védelem: a higiéniai és technológiai színvonal magas foka emelésével; az élelmiszerek — takarmányok előírás szerinti megfelelő tárolása, szállítása, illetőleg csomagolása útján; a védekezéshez, az RBV ellenőrzéshez és a mentesítéshez rendelkezésre álló anyagok, eszközök, felszerelések és berendezések racionális felhasználásával minél jobban biztosítható legyen.

A komplex védelem kialakításának előfeltételei a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban részben adottak, részben szükséghelyzetben — bizonyos előkészületek végrehajtásával — megteremthetők. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén már jelenleg is számos hatósági előírás (állat- és élelmiszerhigiéniai rendelkezések, szabványok, munka- és balesetvédelmi, valamint tűzvédelmi szabályzatok stb.) kötelezővé teszi jó néhány olyan követelmény érvényesítését, amely — békében és háborúban egyaránt — a biztonságos termelést segíti elő. Ilyen hatósági eljárás például a 6/1972 (V. 27.) MEM — EüM. számú együttes rendelettel kiadott „Az élelmiszerek ipari feldolgozásának higiéniai szabályzata”, amely részletesen intézkedik a létesítmények telepitéséről, környezetük és belső területük kialakításáról, a vízellátásról és szennyvízkezeléséről, az élelmiszerek termeléséről és vizsgálatáról, a csomagolásról, a szállításról stb. Ezek az intézkedések a védelmi követelmények megvalósításának irányába hatnak. Ennek ellenére az egyéb, ma már érvényben levő hatósági előírásokhoz hasonlóan a rendkívüli körülmények között védelmi ténykedésnek csak egy részét érintik. Számos olyan követelmény megvalósításával is számolnunk kell, amelyek kimondottan speciális védelmi célokat szolgálnak.

A mezőgazdasági termeléshez alapvető a szükséges energia mennyiségének biztosítása. Az élő munkának holt munkával történő felváltása, a komplex gépészet és villamosítás a jövőben egyre inkább fokozza a mezőgazdaság energiaszükségletét és ezzel együtt az ágazat támadóerejét is. Az élelmiszer-termelésnek ez a „sebezhetősége” nemcsak a

Baromfitelepnél: 20 000 férőhelyesnél 25 kVA, 40 000-es férőhelyesnél 50 kVA, 80 000 férőhelyesnél 100 kVA.

A motorikus üzemanyagok, a fűtőolajok és a tüzelőanyagok utánpótlásának időleges hiánya a saját tárolóhelyen való tartózkodás következtében nem érinti olyan érzékenyen a mezőgazdasági üzemek működését, mint a villanyáram kimaradása. Egyébként a mezőgazdaság a hőenergia felhasználásával az ország legnagyobb fogyasztója lett. A mezőgazdaság termelői számára bizonyos mennyiségű folyékony és szilárd energiahordozók tárolására a lehetőségek adottak.

A mezőgazdasági termelés érzékenysége nagymértékben függ attól is, hogy a nukleáris, illetve a vegyi és biológiai támadás az év melyik szakában következik be. Amennyiben a támadás a betakarítás után történik, úgy a terményeknek lényegesen nagyobb hányada óvható meg, mint a betakarítás előtt, mert a termelőterületen levő növényzet nem védhető a különböző szennyeződések-től.

A nukleáris támadás következményeként létrejövő radioaktív szennyezés hatása különböző lehet és gyakorlatilag nem lehet előre meghatározni pontosan, hogy az ország területén hol alakulnak ki a rendkívüli veszélyes sugárszintű területek. A kísérleti atomrobbantások tapasztalatai alapján azonban feltehető, hogy a mezőgazdaságilag művelt területeknek csak elenyésző hányadán fordulhat elő olyan magas szintű külső sugárzás, amely a növényzetet közvetlenül károsítja. A radioaktív szennyezés közvetlen károsító hatása a járványveszteségek várhatóan nem lesznek számottevőek, azonban ennél sokkal nagyobb terméskiesés származhat abból, hogy a külső sugárzás emberre veszélyes szintje miatt a betakarítási munkálatokat időben nem lehet megkezdeni. Még ennél is nagyobb jelentőségű az a veszély, ami a felületi és a belső szennyezés következtében áll elő, mivel ezzel a hatással — ha eltérő mértékben is — az ország egész területén számolnunk kell.

Rendkívüli viszonyok esetén az állatok többsége a radioaktív és a vegyi harcanyagokkal szennyezett levegő, ivóvíz és takarmány útján károsodhat. A külsőleg érvényesülő radioaktív sugárzás hatása elsősorban földi nukleáris robbantás esetén veszélyes, mert ilyenkor az erősen és a veszélyesen szennyezett zónákban az állatállomány elhullásának aránya nyílt területen már az első napon 50—100 százalékot elérhet. A létesítményekben elhelyezett állatoknál ez az arány mérsékeltebb, mivel az épületek határoló szerkezetei a lehulló radioaktív részecskéket felfogják és sugárzásuk erősségét csökkentik.

Az állattartási létesítmények belső légtérébe jutó szennyező harcanyagok köz-

vetlenül (légzőutakon, bőrön át felszívódva) és közvetve (takarmány és ivóvíz szennyezésével) károsíthatják az állatok egészségét, tetémnyképességét. Radioaktív szennyezés esetén a szervezetbe jutott sugárzó anyagok felszívódásában a tudó aránylag kisebb szerepet játszik, mint az emésztő csatorna. Vegyi és biológiai harcanyagok esetében pedig éppen ellenkezőleg, a légzőszervek útján történő felvétel a veszélyesebb és ilyenkor a károsodások is gyorsabban jelentkeznek.

Az ország állatállományát járványos állatbetegedések fellobbanásának a veszélye is fenyegeti, ami bekövetkezhet egy biológiai harcanyag végrehajtott támadás miatt, de anélkül is. A háborús helyzet adta viszonyok, a nagymértékű mozgás, a szakképzett munkaerők kiemelése, a technológiai és higiéniai fejelem lazulása, az állatgyógyászati és a takarmányellátásban jelentkező zavarok, az állatok ellenálló képességének csökkenése és egyéb kedvezőtlen körülmények ugyanis biológiai támadás nélkül is rendkívüli módon kedveznek a járványos állatbetegedések terjedésének és a kórokozók zét-hordásának.

Az állatállományának az RBV harcanyagokkal szembeni védelmét az állattartó telepek épülete és milyensége, továbbá ügyevezett nem specifikus járványvédelmi berendezések, eszközök megléte vagy hiánya alapvetően meghatározza. Ez utóbbiak szerepe a háborús járványvédelemben különösen azért jelentős, mert nálunk nem honos, vagy ismeretlen kórokozók által terjedő fertőzés esetén szinte ez az egyetlen lehetőségünk a kórokozó helyhez kötésére, az általános és középiskolai honvédelmi oktatást.

A kiállítás a következő szaktémákat tartalmazta:

- a polgári védelem célja, feladatai, felépítése;
- a légi és RBV riasztás jelzése, eszközei;
- magartartási szabályok a jelzések elhangzása után, valamint az óvóhelyeken és egyéb veszélyhelyzetekben;
- ön- és kölcsönös segítségnyújtás;
- a kollektív védelem eszközei, formái és módszerei;
- a kiszoródás elleni védelem.

A kiállítás nézői láthatták az ország riasztási rendszerét, megismerkedhettek a magartartási szabályokkal is. Tablókon került bemutatásra a segélynyújtás több módja (törés, sebállítás, újraelvezés, sérült szállítása, vérzésállapítás, személymentesítés stb.).

Az életvédelmi létesítmények metszetei és makettjei között központi helyet kapott a szükségóvóhely.

A kiállítás a megye több városában és járásában is bemutatásra került.

A LAKOSSÁG RIASZTÁSA

Nyugalomunk érdekében

Kiállítás Hajdúszoboszlón

Hajdúszoboszló város Polgári Védelmi Parancsnoksága szeptember 29-én, a fejeves erők napja tiszteletére Nyugalomunk érdekében címmel polgári védelmi kiállítást rendezett a városi művelődési házban.

A kiállított anyag a televízió és a sajtó által propagált ismeretanyagot tartalmazta, segítve ezzel a lakosság eredményes polgári védelmi felkészítését, az általános és középiskolai honvédelmi oktatást.

A kiállítás a következő szaktémákat tartalmazta:

- a polgári védelem célja, feladatai, felépítése;
- a légi és RBV riasztás jelzése, eszközei;
- magartartási szabályok a jelzések elhangzása után, valamint az óvóhelyeken és egyéb veszélyhelyzetekben;
- ön- és kölcsönös segítségnyújtás;
- a kollektív védelem eszközei, formái és módszerei;
- a kiszoródás elleni védelem.

A kiállítás nézői láthatták az ország riasztási rendszerét, megismerkedhettek a magartartási szabályokkal is. Tablókon került bemutatásra a segélynyújtás több módja (törés, sebállítás, újraelvezés, sérült szállítása, vérzésállapítás, személymentesítés stb.).

Az életvédelmi létesítmények metszetei és makettjei között központi helyet kapott a szükségóvóhely.

A kiállítás a megye több városában és járásában is bemutatásra került.

A TANULÓIFJUSÁG HONVÉDELMI POLGÁRI VÉDELMI FELKÉSZÍTÉSE

A TANULÓIFJUSÁG POLGÁRI VÉDELMI FELKÉSZÍTÉSE AZ ISKOLAI HONVÉDELMI OKTATÁS KERETÉBEN FOLYIK. ÁLTALÁNOS ISKOLA VII-VIII. OSZTÁLY ÉVI 8 ÓRA ÉVI 20 ÓRA ÉVI 20 ÓRA FELSOROLTATÁS

SERÜLT SZÁLLÍTÁS
RADIOAKTÍV
KISZORODÁSTÓL
SZENNYEZETT
TERÜLETEN

Konferencia

Az anyaságot választott témájával az a tudományos ülés, amelyet október 16-án Balmazújvároson rendezne meg.

Amint azt dr. Lampé László, a Heves, Szabolcs-Szatmár, Borsod és Hajdú-Bihar megyekre kiterjedő és több tudományág képviselőit öszszefogó társaság elnöke elmondta, éventéki tudományos üléseiken a tudomány és a gyakorlat szempontjából egyaránt aktuális témákat tűznek napirendre. Ezek sorába illeszkedik a anyasági, amit most orvosjogi, demográfiai, szociológiai, pedagógiai és pszichológiai vonatkozásaiban vizsgálunk meg azzal a céllal, hogy felmérjék a legfontosabb tennivalókat.

Tévéjegyzet

PORTRÉK

A „szakbarbár”, a maga tudományába begubózó, azon kívül másra figyelni képtelen, s azt minden egyéb elé helyező ember élete ugyanúgy nem lehet teljes élet. Mint a világban cél nélkül kóborló, komolyan semmire sem koncentrálni, elkallódó tehetsége. A különbség közöttük persze óriási, de valamiképpen mindkét sorsmodell a hiányos élet példája lehet. Az a határozott és jókedvű mozdulat juttatta ezt eszünkbe, amellyel Selye János professzor, a Kanadában élő, magyar származású tudós házi búrjának pultjára csapta a táblát: „A bár nyitva van”, azután beállt „csaposnak” és invitálni kezdte vendégeit. Professzorokat, az orvostudomány, a lélektan, a biológia és egyéb tudományok jeles képviselőit, a kanadai Selye-intézet munkatársait, külföldi kutatókat. Első hallásra meredeknek tetszik a kapcsolat a „teljes élet” és az imént idézett vendégfogadó kedélyesség között, holott létező kapcsolat ez: humorról, kedves ironiáról árulkodik e gesztus, oldott jellemről, másokkal vegyülni képes természetéről, és természetességéről. Vagyis: nyitottságról. A riportfilm egésze pedig (vasárnap este láthatjuk az első műsorban) arról: ez a tudós embernek sem mindennapi. A film bemutatta öt intézeti munkája közben, ott volt a kamera a munkatársakkal folytatott mindennapi pár perces értekezleteken, otthoni munkáját végezve is lecsévégre kapták, láttuk előadást tartani és kitüntetés átnyújtani, s láttuk, amint Budán, a Várban sétál. Mindig, minden helyzetben fogékony volt és nagyvonalú, bölcs és derűs, érdeklődő és megértő. Tudósokról szólva általában másfajta jellemzésre számíthatunk, másfajta egyéniség kitarukozását várjuk: a Selye Jánosról készített film a jelen világban élő, annak hétköznapi jelenségeire is kíváncsián figyelő, gazdag személyiség portréját ismertette meg velünk.

Portrét festett, bár nem dokumentumértékűt, a Teréz című, ugyancsak vasárnap sugárzott tévéjáték is. Ennek a filmnek egy asszony a hőse, akinek küszködéseit látva így sóhajthatna fel a néző: Ime, a történelem. Az asszony, a feleség képebe bújva, mert a történelem ismert és feljegyzett alakítója, a 48-as szabadságharc legendás „teoretikusa”, Táncsics Mihályt az élet hátterében rejtőzködött. Mégis: őt ismerjük, könyvének eszméit őrizzük, nemzeti sorsfordulónk egyik hőst ünnepljük benne, míg arról, aki megtartotta e hőst — testileg, azaz élőnek — jöszörelve most kaptuk az első híradást. Ime tehát a történelem, amelyet olykor nem sejtett erők irányítanak, olyanok, melyekről a történettudományt, a lexikonok adatait böngésző kései ember mit sem tud már. Teréz, Táncsics felesége átvállalta férjétől a család és a megélhetés terheit: hogy felszabadulhassanak a férfiak azok az erők, melyek képesek a szeme varázsával tömegeket vezetni. Táncsicsot radikális eszméi miatt még Kossuth is belönd álmódóznak tartotta: fantasztának, mániakusnak. Valójában talán éppen Táncsics látott legmesszebb az időben: előre, s helyes irányban. Politikusként, filozófusként tehát tiszteltetle méltó, szellemi öröksége ma is érték. Őrsi Ferenc tévéjátéka most mégsem a jeles közéleti férjétől szól: hanem arról az emberről, aki a mindennapok világában tehetetlenül és erőtellenül botorkálna: *egymagában*. Csatládóknak nem volt akkora, mint „fantasztának”. Deheroiálás volna ez? Alighanem szükségszerű: ez az emberi képlet is így teljes. A tévéjáték — Zsurzs Éva drámai, jó ritmusú rendezése — színészi emlékekre is módot adott. *Csomós Mari* (Teréz) pályáján bizonyára emlékezetes állomás lesz ez a szerepműködés, s epizód szerepében ismét remekelt *Bálint András*. (Egyébként kettőjük kedden este is látható a tévéző közönség: mint a Déry Tibor regényéből készült *141 perc* a *befejezetlen mondatból* című film főhőseit.)

Jóval kevesebb elégedettséggel nyugtázhattuk a csütörtökön bemutatott *Illetéketlenek* című, *Mihályfy Sándor* által, *Katko István* irásából rendezett tévéfilmet. Alaphelyzete érdekesnek és valóságosnak látszott: a két, szociológiai felmérést végző egyetemista, a tanyákat járva minduntalan egy helyi kiskirályba, Simonba botlik Simon irányítja az eseményeket égen és földön, az emberek valóságos rettegnek tőle. Az alaphelyzet egészen a „rettetésig” igaz lehet: de a kisember hatalmának és a tanyasi emberek félmének, kiszolgáltatottságának túlvilági méretei már hamissá teszik a szituációt. Sok, apró valóság és kitaláció vált így módon valótlan egészé. A konfliktus lezárása pedig olyan, mintha egy vezetésméleti tankönyvet csatoltak volna záradékként a történelethez: a tanácson, ahová felmérésük váratlan eredményével: egy tuhat tanyai ember panaszcímű listájával állítanak be a fiatalok, az éppen arra járó „régikáder” beszélget el velük, s tesz ígéretet a „helyzet tisztázására”. Miközben e két nemzedék meglehetősen bizonytalanul kifejtett filozófiája végképpen elveszti körvonalait, s már a néző sem tudja: ki akar valamit, s mit akar? Kifogásolható a film módszere is: a játékot részben amatőrökkel, részben hivatásos színészekkel forgatták. „Eredetiek” voltak a tanyasi öregek közül azok, akiknek csak a szegénység, az igénytelenség kellett reprezentálniuk (micsoda megalázó szerep jutott nekik!), hivatásosak, akiknek némi eszmei mondanivaló is juttatott a rendezői kegy. Természetszerűleg kettévált így a film, s valahol a dokumentum és a művészet között lebegett. Óhatatlanul eszünkbe juttatva ismét a Naplemente című dokumentumfilmet: ezzel a témával csak úgy érdemes foglalkozni.

Cs. Nagy Ibolya

Konferencia az anyaságról

Az anyaságot választotta témájául az a tudományos ülés, amelyet október 16-án Balmazújvárosban rendeznek meg. Amint azt dr. Lampé László, a Heves, Szabolcs-Szatmár, Borsod és Hajdú-Bihar megyékre kiterjedő és több tudományág képviselőitől összefogó társaság elnöke elmondta, évenkénti tudományos üléseiken a tudomány és a gyakorlat szempontjából egyaránt aktuális témaköröket tűznek napirendre. Ezek sorába illeszkedik az anyaság is, amit most orvosi, jogi, demográfiai, szociológiai, pedagógiai és pszichológiai vonatkozásaiban vizsgálunk meg azzal a céllal, hogy lemérjék a legfontosabb tennivalókat.

Az egész napos ülésen clyan témákban hangzanak el előadások, mint az anyaság irodalmunkban, az anyaság utáni vágy és az anyaság elutasítása, a terhesgondozás modern szemlélete, a terheség, a szülés és a fogamzásgátlás pszichológiai problémái, a születésszabályozás és a családtervezés, az egészségügyi szolgálat feladatai az anyaság védelmében, a családi életre felkészítés tapasztalatai a gyakorlatban, az anyaszerep fogalma és megvalósulása egyedülálló fiatalok és fiatal házaspárok között, a felnőttek egészségnevelése és az anyaság, az anyaság védelme jogalkotásunkban és az államigazgatási gyakorlatban.

Óvónőképzés középiskolai fokon

A berettyóújfalui Zalka Máté Mezőgazdasági Gépezet Szakközépiskolában 1973-ban szerveződött az óvónőképző szak. Bizonyára sokan meglepődnek azon, hogy miért éppen egy mezőgazdasági szakközépiskolában hívták életre a szakot. A kérdést Czicze József igazgatónak én is feltettem. A válasz úgy hangzott, hogy az ilyen fajta képzésnek már hagyományai voltak az iskolában, amely a berettyóújfalui gyermekváros tözsomzóságában korábban gyermekfelügyelőket is képzett. Az óvónők képzését az óvodai hálózat, hogy az utóbbi években meggyengben is számottevően fejlesztették az óvodai hálózatot, ám a gyors ütemű fejlesztéssel az óvónők képzés nem tudott lépést tartani, így országos szinten óvónőhiánnyal kell számolnunk.

A berettyóújfalui szak íránt évről évre óriási az érdeklődés, olykor szinte elviselhetetlen a társadalmi nyomás. Jellemző, hogy ebben az évben a 45 helyre 264-en jelentkeztek. De olyan év is volt még a gyermekfelügyelő-képzés idejében, amikor 460 lány adta be felvételi kérelmét.

A jelentkezők számára minden tavasszal pályaalkalmassági vizsgát, vagy felvételi elbeszélgetést tartanak. A jelentkezőknek hallás-, beszéd-, mozgás- és rajzkészségvizsgát kell számot adniuk, az úgynevezett értelmiképeségvizsgát pedig tesztlapokat kell kitölteniük, melyek etikai, irodalmi és matematikai-logikai kérdéseket tartalmaznak.

Jelenleg 40 elsős, 32 másodikos, 41 harmadikos, valamint két osztályban összesen 68 negyedikes készül hivatására. Az óvónői szak létszáma tehát 181. A lemorzsolódás szinte ismeretlen fogalom a szakon, amelyen szinte az egész megye településhálózata képviselteti magát egy-két tanulóval. Érdekes, hogy a 181 gyerek közül csak 23-an újfaluiak, a két negyedikes osztályban mindössze négy helybéli tanul. A tanulók többsége kollektista.

Füredi József igazgató helyettes elmondta, hogy a szak speciális tantárgyai a pedagógia, a pszichológia és

a módszertan. E tárgyakat szaktanárok tanítják, négyen is szakképzettek, hivatalosan szólva tehát a képzés személyi feltételei adva vannak. Magától értetődik, hogy az iskola vezetője és a továbbtanulni szándékozó pedagógusok segíti, támogatja. A gyerekek három gyakroló óvodában ismerkednek az óvodai nevelés mindennapjaival.

Eddig két évfolyam végzett, s kilencven százaléuk óvodában, vagy nevelőotthonban helyezkedett el, a többiek tanárképző felsőoktatási intézményben vagy óvónőképzőben tanulnak tovább. A szak tehát mindenben megfelel azoknak a társadalmi követelményeknek, amelyek életre hívták. Az életre való felkészítés teszi indokolttá például, hogy az óvónők második idegen nyelv helyett fakultatív tárgyként a nevelőotthoni ismereteket választják, mert ha ezt a tantárgyat négy évig tanulják, belőle is képesítést szerezhhetnek. A képzés szerkezetében az óvodai gyakorlat óráinak száma igen magas, s egyre emelkedő. A kötelező óvoda- és iskolahospitálások, valamint óvodai gyakorlaton kívül mód nyílik az egyéni hospitálásra is. Ezen azt kell érteni, hogy a tanuló minden évben nyolc-tíz napot reggeltől estig az óvodában tölt, részt vesz a napi munka minden fázisában, megtapasztalhatja a nevelési mozzanatok minden formáját. Az éneket, a zenét, a rajzot, a módszertant és a nevelőotthoni ismereteket csoportos bontásban, tehát kis létszámú együttesekben tanulják és gyakorolják a diákok. Jömvőre az oktatási reform a középfokú óvónőképzést is átalakítja néhány ponton, a nevelők egyelőre csak annyit tudnak, hogy emelkedni fog a magyar órák száma, négy helyett nyolc lett belőlük, tehát megduplázódik. Az iskola két vezetője dicséri a lányokat, mert a humán és a szakmai tantárgyakból kiemelkedő eredményeket érnek el, s nagyon értékes munkát végeznek az ének-karban, a képzőművészeti szakkörben és az irodalmi színpadon. Azt is hozzátették azonban, hogy a real

tárgyak „mehetnek” jobban is.

Kíváncsi voltam a tanulók véleményére is, ezért négy kislánnyal elbeszélgettem. Dobi Judit harmadikos, balmazújvárosi illetékesű. Eredetileg gimnáziumba akart menni, de aztán valahol értesült a berettyóújfalui szakról, s jelentkezett. Az a terve, hogy ha az érettségije jól sikerül, pedagógiapszichológia szakon felvételizik az egyetemre. Kezdetben egy kicsit irigyelte a másik iskola diákjait, mert ők talán jobb körülmények között élnek, tanulnak, de most már nem cserélné velük. Szőke Éva másodikos, helybéli. Ő az általános iskolába visszajáró ifivezetőkötlet tudta meg, hogy itt óvónőképzés is folyik középiskolai fokon, s rögtön jelentkezett. Ő is pedagógus szeretne lenni. Amióta az osztályközösség „összerázódott”, nagyon jól érzi magát. Árgyelán Mária Kétegyháza-ra való, Békéscsaba megyei. Óvónő szeretne volna lenni, s úgy képzelte, hogy a gimnázium után majd Szarvasra jelentkezik. De amikor az elsős kislány halott Újfaluról, mégpedig egy olyan óvónőtől, aki itt végzett és Kétegyháza-ra került, Újfalu mellett döntött. Úgy tervezte, hogy majd levelező úton elvégzi a felsőfokú óvónőképzést.

Horváth Éva zsákai kislány, ő már negyedikes. Volt kollektista is, de most bejáró. A bátyja a Zalka Máté Szakközépiskolába járt, tőle tudta meg az újfalui szakot. Kedvenc tantárgya a történelem, úgy gondolja, hogy történelem szakos tanárnő lesz, de ha nem sikerül a felvételi, akkor óvónőként akar elhelyezkedni. Azt szeretné, ha minden óvoda olyan lenne, mint a gyakorló óvodák. Szerencsés lehetőségnek tartja, hogy nevelőotthoni ismereteket is tanulnak, mert az osztályukból többen is gyermeknevelők szeretnének lenni. Tudják, hogy több száz tanuló közül választották ki őket, ez a tény önbizalmat ad nekik, egyben felelősséget is, hogy ha a felvételin ők voltak a legjobbak, akkor ezt a négy év során bizonyítaniuk is kell.

Bakó Endre

A HÉT FILMJEI • A HÉT FILMJEI

Ismét szerepel új magyar filmbemutató a hét filműsorban. Kovács András írta filmre. Gál István regényét A ménészgazda, s igen izgalmas, kitünő filmet rendezett az irodalmi anyag felhasználásával. A film története 1950-ben játszódik, s mindaz a feszültség, ami az akkori magyar társadalomban létezett, valamilyen módon érzékelhető a filmben. A volt hortista úsztek, altisztek — a lovakhoz értő kitünő szakemberek egyébként — közé jöszöndék, kommunista parasztfü kerül vezetőnek. Megpróbál emberségesen együtt élni a letűnt korszak lttmaradt embereivel, de kibékíthetetlen ellentétek, a kölcsönös bizalmatlanság, s a fiatal magyar társadalom vezetésének súlyos hibái mind szerepet játszanak abban, hogy a ménestelep összes ember-szereplője elpusztul. Az Apolló moziban október 12-től 15-ig délután és délután egyaránt játszzák a filmet, a Vigben szintén délután és délután október 16-tól 18-ig láthatják a nézők. Az agrárus hallgatónak október 12-én vetítik, a Klinika dolgozói október 16-án láthatják. Emellett október 15-én a Horváth Árpád mozi mu-

A CSAVARGÓLÁNY

tatja be, a Meteor pedig október 15-től 18-ig délután. Rendkívüli adásnapon, október 16-án, hétfőn délután a Művész moziban is műsorra tűzték a filmet. Kialudt tüzek fénye a címe az új, színes szovjet filmnek, amelyet Tofik Tagi-zade rendezett. A film a Korkut apó könyve című azerbajdzsán eposz alapján készült, s arról szól, hogy egy agy apó meglátogatja a kőve

vált harcosok völgyét, s a különös emberformájú sziklákkal telerakott vidék felédei benne a múltat: az azerbajdzsán nép történelmének véres, törzsi viszálkodással terhes korszakát. A különös tájakra és érdekes emberek közé kalauzoló filmet október 16-tól 18-ig délelőtti és délután is vetítik az Apollóban, de a Vig délelőtti műsorán már 12-től 15-ig látható. Ezenkívül a Horváth Árpád is bemutatja 12-én és 13-án, a Meteor pedig 13-án és 14-én.

Megrázó színes argentin film a csavargó lány. A kis Raulito egy tétécs-anya és egy alkoholistá apa lánya, akit idegzsán-tóriumba zárnak különös viselkedése miatt. Kitérés kísérlet rendre kudarcot vallanak, s amikor egy nánál is számkivetettebb sorsú kistúra talál, értelme támad életének, de a bukás elkerülhetetlen... A Klinika moziban október 13-án, az Agrártudományi Egyetemen október 16-án mutatják be.

Abe Kóbi Nobel-díjas regényének japán filmváltozata A homok asszonya ismét műsoron lesz a stúdióhálózatban. A Klinika moziban október 17-én vetítik, a Művész mozi október 12-től 15-ig mutatja be.

KIALUDT TÜZEK FÉNYE

Lapszálon

A nyári turizmusról

Az ellobbant nyár emlékeiből sok ezer ember él. Most ne a külföldi utazások statisztikai adatai érdekeljenek bennünket, hanem azok a tanulságos, maradandó élmények, amelyekkel tudatunk aszszimilálni képes idegen tájak, emberek életét, szokásait. Sokfelé jártunk, óhatatlan az összehasonlítás. A mérleg anyagi súlyának megvonása „széberemenő”, mindenkinek egyéni dolga. De a számszerűség sohasem fejezi ki az elraktározott tapasztalatokat, az élmények varázsát, a csodákat és az esetleges csalódás káprázatát.

A magyar nyelv rendkívül gazdagon és pontosan adja vissza a „világlátott”, a „világot látni” fogalmát is. A külföldi utazások, tanulmányutak mindig kerekesebbé, bőlcsebbé tették a régi cémesterek, tudósok életét éppúgy, mint a ma emberének hétköznapiját. Több sikübban, megmérve látjuk magunkat, szakmánkat, környezetünket, különösen ha az átélteket, látottakat be tudjuk építeni szemléletünkbe, munkánkba. Nem a különböző pénzemekkel viszonylag kedvezően beszerezhető, praktikus, netán hasznos hozó manipulációkat értem utóélon, nem a születté üzérkedőkre gondolok, akiknek „sefteléseit” nemzetközi jelek elárulják az őket messzire elkerülő honfitársak előtt is.

A teljes felszabadultságot, kikapcsolódást nyújtó, a gondatlan, egyértelműen pihentető, aktív szemléltető nyaralást propagálom. Sokan fáradtan térnek haza túlhajszolt drága körutazásokról, a sok látnivaló már a határnál kihullott közönyössé fásult tudatukból, vagy apró-cseprő bosszankodások megméltelyezték élményeiket. Aki szereti a nyüzsgést, zürzavart a pihenés reményében, s mindezt busásan megfizeti a Balatonon, ám nem kell messzire mennie. Milyen sokat tanulhatunk a nagy idegenforgalmat lebonyolító országok életéből, pl. Jugoszláviától! Figyelmesek, előzékenyek. A Balatonon is „megfejjik” a nyaralót, a sorban állás mindenütt, mindenért.

Egyáltalán miért nem tudjuk megszervezni a legalapvetőbb, olykor a legelemibb higiéniai ellátást sem? Persze, lehetne beszélni bosszantó külföldi problémákról is, hogy pl. Olaszországban mennyire aggasztó, tömeges méreteket ölt a szinte professzionizált rablás, a pénztárcák leleményes elrejtése általános szokássá vált több nyugati országban is, hiszen ott is sok minden megronthatja a híres múzeumok, képtárak, műemlékek megtekintésének élvezetét.

Nem lehet elmondani és leírni a tenger, a hegyvidék fenségét. Csak érezni lehet, medittálni lehet róluk. Kézzel fogható élményközelségben lenni velük — mint a múkin-csikkel, világhírű emberi alkotásokkal — s nem sznobizmusból vagy kivagyiságból, hanem egyszerűen l'art pour l'art szenvedélyvel élni bennük, közegetükben. Ezt nem kell szegyeinkben.

Lévay Botond

Athénban: Görögország-Finnország 8:1 (5:0)
Az Európa-bajnokságot a Népstadionban

Magyarország-Szovjetunió 2:0 (1:0)

A rosszul sikerült helsinki nyitány után a magyar labdarúgó-válogatott szerdán a Népstadionban a Szovjetunió ellen lépett pályára az Európa-bajnokság VI. csoportjában.

Magyarország: Katzirz — Martos, Kocsis, Kereki, Lukács — Pál, Tatár, Pintér — Szokolai, Kovács, Váradi.

Szovjetunió: Gyegtyarjov — Bereznoj, Zsupikov, Bubnov, Mahovikov — Higijatulullin, Bessonov, Burjak, Konykov — Gucájev, Blohin.

Az első négy percben két-két támadás akadt el. Az első lövés a 8. percben volt, ezt Blohin küldte kapura, Katzirz azonban nagyon könnyedén hátrított. Mindkét csapat kapkodott, a szovjet válogatott enyhe fölényben játszott. A 9. percben Szokolai, miután Váradi nagyon gyorsan elvezette egy szabadrúgást, kilépett a védők közül, azután szöglet lett a dobogóból.

A 14. percben Higijatulullin Martos ellen szabálytalanságot követett el, ezért a játékvezető sárga lapot adott a szovjet középpályásnak. A 21. percben Blohin és Katzirz csapatát össze, a magyar kapus rövid ápolás után folytathatta a játékot. Három perc múlva Martos feje felett átszállt a labda, Blohin azonban rosszul találta el, lábáról a kapu előtt keresztben elszállt. Két percet rá a magyar együttes váratlanul vezetést szerzett, Pál több csel után a jobb oldalon a 16-os és az oldalvonal közé keveredett, középre adott, itt két magyar játékos is átlépte a labdát, az Váradi elé került, aki 18 méterről — töle szokatlan módon — jobb lábbal lapolosan nagy gólt lőtt a jobb alsó sarokba (1:0). Kereki fejelet egy érvénytelen gólt, majd a 32. percben Blohin elvezette a jobb oldalon, középre adott, három szovjet csatár sem érte el a labdát, ami a negyedik, Gucájev elé került, ő öt méterről a nagyszerűen kivetődő Katzirzba lőtt. A szovjet csapat fölényben játszott, a magyar védők néha kapkodtak.

Az 50. percben Bereznoj futott el lendületesen a jobb oldalon, élesen középre lőtt labdáját Katzirz nem érte el, de Tatár szerencsére jókor érkezett, felszabadította. Az 57. percben egyenlítősi alkalom volt a szovjet válogatottnak, Bessonov egyedül törhetett kapura, a 16-os vonalról leadott lövése átszállt a kiinduló Katzirzra, de szerencsére a bal felső sarok mellett kicsúszott, az 59. percben Váradi jobb oldalról erősen becsavart szögletére Szokolai „a rövid oldalon” helyezkedett, egy látványos mozdulattal erősen kapura fejelet, és ezt Gontarj csak érinteni tudta (2:0).

A 74. percben egy szovjet szabadrúgást Fekete nem engedett elvégezni, ezért ő is sárga lapot kapott.

A 79. percben csak azt lehetett látni, hogy Pintér és Blohin a földre kerültek. Blohin megsérült, közben a bíró sárga lapot adott a magyar középpályásnak. A 82. percben egy cseles szovjet szabadrúgást után a magyar védelem „állva maradt”, de Bessonov szerencsére most is hibázott, a kapu fölé perditett, Válaszul Fekete lőtt mellé, szorongatott helyzetben. Az utolsó percek mindkét oldalán a rejtétt energiák próbatételének színtartottak, és a magyar csapat állta a harcot. A hallatlanul fegyelmzett magyar együttes a 15. magyar-szovjet mérkőzésen parádés győzelmet aratva, javított helyzetén az EB-selejtezőkben.

Az EB VI. CSOPORTJÁBAN AZ ÁLLÁS:

Finnsország	3 2 - 16-9-4
Görögország	3 1 - 28-6-2
Magyarország	2 1 - 13-2-2
Szovjetunió	2 1 - 12-2-2

Görögország-Finnország 8:1 (5:0). Athénben 6000 néző előtt a 14. percben Mavros szerelte az első gólt, s ezt követően a görögök állandó rohamai nyomán fokozatosan összeszerpant a finn védelem. A nyolcból Mavros egymaga 4 gólt szerzett, rajta kívül Delikaris (2), Nicoloudis, Galakos, illetve Heiskanen volt eredményes.

Pályaépítés

„Épüljön több sportlétesítmény társadalmi munkában!” E jelmondat jegyében hirdették pályaeépítési akciót még ez év februárjában a Szakszervezetek Országos Tanácsa. Hajdú-Bihar megyében is magukévá tették a felhívást: a Szakszervezetek Megyei Tanácsa felhívással fordult az üzemekhez, vállalatokhoz, intézményekhez és a szakmunkásképzőkhöz.

A megyében tehát ebben az évben is megindult a társadalmi pályaeépítés, több üzem önállóan, vagy összefogva épített első sorban kispályákat, ugyanígy a szakmunkásképző intézetek is. Három kategóriában lehetett részt venni a pályaeépítési akcióban, s a felhívást kibocsátó SZOT negyven-, harminc- és húszezer forintos sportszervizálási utalvánnyal jutalmazza a legjobb eredményeket felmutató pályázókat.

Közeledik az eredményhirdetés, éppen ezért — a felhívásnak megfelelően — az érdekeltek a pályaeépítéssel kapcsolatos jelentésüket az év október 31-ig juttassák el az SZMT címére (Debrecen, 4024 Vörös Hadsereg útja 49. szám).

A MEGYEI IFJÚSÁGI LABDARÚGÓ-BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. D. Kinizsi	8 8 0 0 22-3 16
2. B.-újfalú	8 6 1 1 24-4 13
3. Hajdúnánás	8 5 2 1 26-10 12
4. B.-újváros	8 4 3 1 20-9 11
5. Püspökladány	8 4 2 2 18-10 10
6. Hajdú Vasas	8 4 1 3 19-10 9
7. Létavértes	8 4 1 3 16-15 9
8. H.-bőszörmény	8 3 2 3 12-7 8
9. Derecske	8 4 0 4 15-14 8
10. H.-szoboszló	8 2 3 3 13-6 7
11. Nyíradony	8 3 1 4 13-22 7
12. D. Volán	8 1 3 4 8-9 5
13. Kaba	8 1 2 5 7-15 4
14. Nádudvar	8 1 0 7 5-29 2
15. Hajdúdorog	8 0 1 7 8-46 1
16. Bánd	8 0 0 8 3-55 0
DVSC	8 5 1 2 26-8 11
DMTE	8 5 1 2 23-6 11

A hét 11-e

A megyei labdarúgó-bajnokság elmúlt, nyolcadik fordulójában eléggé kevés gól esett, lehet tolni azon, hogy a védelmek zártak-e kitűnően, avagy a támadók voltak ügyetlenebbek, különösen azokban a csapatokban, amelyek még csak gólt sem értek el, pontot sem szereztek. Ezen a héten kevés volt a mezőnyből kiemelkedő teljesítményt nyújtó játékosok száma.

A hét 11-e: **Elías** (Létavértes) — **Szabó** (PMÁV), **Hegedüs** (DASE), **Becskekeri** (Nyíradony), **Acz** (D. Kinizsi), **Burai** (DEAC), **Urbán** (Balmazújváros), **Siketh** S. (Hajdúnánás), **Makszin** (D. Kinizsi), **Mészáros** (Hajdúszoboszló), **Gajdán** (Hajdúszörmény).

SOROKBAN

A Kecskeméten rendezett országos serdülő atlétikai viadalon Várhelyi Tamás, a DEAC tizenhat esztendőss sportolója 198 cm-re javította a hajdú-bihar felnőtt, ifjúsági és serdülő magasugró rekordot, eredménye ifjúsági aranyjelvényes szint.

A barcelonai nemzetközi teniszversenyen Taróczy Balázs 7:5, 6:1 arányban győzött a kolumbiai Velasco ellen.

A teke NB III-ban DMTE—D. Honvéd Bocskai 5:3, Hajdúszámsi—Mezőtúr 6:2, Nyiregyházi Taurus—DEAC 7:1, NYVSSC—DVSC 6:2.

A Püspökladányban rendezett területi szabadfogású birkózó verseny győztesei (42 kg-tól): Bakó (Hajdúszörmény), Vári (D. Sportiskola), Tóth F. (DSI), Varga (DSI), Retkes (Abony), Váki (Kaba), Nagy (DSI), Sarkadi (Kaba), Tóth J. (DSI) és Hvizst (Abony).

Gergely Klampár, Takács Szabó, Oláh összeállításban mérkőzik ma este a Jugoszlávia elleni Szuper Liga összecsapáson a magyar asztalitenisz-válogatott. Jónyer sérülése miatt marad távol a tuzlai találkozóktól. A további párosítás: Franciaország—Anglia, NSZK—Svédország és Csehszlovákia—Szovjetunió.

A Charousek Kupa országos ifjúsági sakksapatversenyen a DEAC 5:1 arányban győzött a Bp. Spartacus ellen. A mezőny állása: Mereszjev SE 23,5, BACSÉP 22,5, DEAC 21,5, Bp. Honvéd 20,5, Bp. Spartacus 19,5, BVSC 13,5 pont.

Kézilabda

MEGYEI I. O., FÉRFIAK

1. H. Gázláng	21 20 0 1 502-366 40
2. D. MEDICOR	21 17 0 4 536-383 34
3. Nádudvar	21 15 0 6 477-333 30
4. P.-ladány	21 14 2 5 407-321 30
5. D. Spart.	21 12 2 7 426-360 26
6. D. Dózsa II.	21 11 2 8 458-369 24
7. B.-újváros	21 8 2 11 383-405 18
8. H.-bőszörmény	21 8 0 13 406-475 16
9. Ybl	20 7 0 13 350-436 13
10. BUSE	20 3 1 17 358-551 7
11. V.-percs	21 3 0 18 385-551 6
12. Derecske	20 2 1 17 323-461 5

NŐI I. OSZTÁLY ÁLLÁSA

1. D. Dózsa	21 19 2 0 359-178 40
2. H.-bőszörmény	21 14 3 4 297-179 31
3. Derecske	21 13 4 4 305-207 30
4. P.-ladány	21 14 1 6 298-196 29
5. H.-szoboszló	21 14 1 6 299-201 29
6. D. Vörös Meteor	21 11 1 9 255-187 23
7. BUSE	21 8 2 11 204-263 18
8. Bethlen	21 6 1 4 114-108 13
9. B.-újváros	21 5 2 14 177-291 11
10. D. Sportiskola	21 3 3 15 186-279 9
11. L.-vértes	21 3 3 15 207-319 9
12. D. BIOGAL	21 3 3 15 156-359 9
Dózsa II.	20 5 0 5 121-111 10

* 1 büntetőpont levonva.

Lovassport

A hét végén rendezték meg Dombóron a kelet-magyarországi területi hajtóbajnokság III. fordulóját. Eredmények.

Négyfogathajtók versenye.
Díjhajtás: 1. Fintha (Hortobágyi A. G. MEDOSZ) 21,5, 2. Nagy (Debreceni Erdész SE) 36,5, 3. Mező 61,5, 4. Vitányi 79,5 hibapont.

A területi hajtóbajnokság ez évi összesített végeredménye.
Négyfogathajtók: 1. Nagy 1700, 2. Gál 1500, Fintha Gábor az előző fordulójában nem vett részt világbajnoki felkészülése miatt, és noha ő a legeredményesebb fogathajtó, nem kerülhetett az első három közé.

Kettesfogathajtók versenye.
Díjhajtás: 1. Gyúge (Hortobágyi A. G. MEDOSZ) 28, 2. Mező 750 pont.

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)

	Népsport	Sportfog.	Rádió Napló
1. Eger (5)—DVSC (2)	x,1	1,2	1,x 2,x
2. DMTE (6)—SZMTE (4)	x,1	x,1	1,x 1,x
3. Papp SE (8)—NYVSSC (1)	1,x,2	x	x
4. Gyula (15)—K.-barcikai (3)	2,x	2	1,2 2
5. Ganz-MÁVAG (6)—BVSC (9)	x,1,2	1,x	1 1
6. Építők (12)—KSC (3)	1,x	x,1	1 1
7. BKV Előre (17)—Pénzügyőr (13)	1,x	1,2	1,x 1
8. Sopron (15)—PVSK (1)	x,1	x,2	1,2 x,2
9. Répcelak (19)—Bauxitb. (4)	x,1	2,x	1,2 x
10. Bologna (12)—Lanerossi (2)	1	x,2	x,1 1
11. Catanaro (2)—Juventus (1)	2	2	x,2 2
12. Napoli (6)—Róma (8)	1	1,x	1,x 1,x
13. Verona (11)—Inter (5)	x,2	2,x	x x,2
14. Komló (3)—Oroszlány (8)	1,x	1,x	1,x 1
15. Nagykanizsa (11)—MÁV DAC (2)	1,x,2	x,1	1 1
16. Alumínium (10)—Bábolna (7)	1,x	x,1	1 1

LES!

A DVSC—Leninváros NB II-es labdarúgó bajnoki mérkőzés második félidőjének derekán történt...

A debreceni csapat a jobb oldalon vezetett támadást. Menyhárt berúgott labdájára Dohány kifutott, a 11-es pont tájéka kiöklözte, miközben egy védőtársa visszarohant a gólvonalra, biztosítani. A kiöklözött labdát Timár az őt és feles vonalra küldte, társa, Maczkó felé. Ekkor megszólalt a játékvezető síp és les miatt követt szabadrúgást ítélt a védőcsapat, a Leninváros javára.

Sokan voltak, akik nemtetszésüket nyilvánították, füttyöltek, szidták a bírót, mondván: szó sem lehetett lesállásról, hiszen a hátré a gólvonalon állt! Mielőtt magyarozgatnánk, elmondjuk, hogy ezúttal Nagy Béla játékvezetőnek volt igaza.

A leshelyzet megállapításának négy előfeltétele van, s ezek közül az egyik nem valósult meg. Mégpedig: lesen áll az a játékos (a fenti esetben Maczkó), ha közte és az alapvonal közt nincs KÉT védőjátékos. A szabály egyáltalán nem tesz különbséget kapus vagy más mezőnyjátékos között a lesállás megítélése tekintetében. A Leninváros csapatából csak EGY védő tartózkodott Maczkó és az alapvonal közt, a hátré. Egy védő esetén pedig lesállás történt, ezért téltkezett a játékvezető a szabályoknak megfelelően, helyesen.

Karpov? Korcsnoj?

A Karpov—Korcsnoj sakkvilágbajnoki páros mérkőzés döntő szakaszához érkezett. A páros mérkőzés állása 5:4, ami azt jelenti, hogy Karpovnak csupán egy győzelemre van szüksége címe megvédéséhez, mondhatnánk tehát, Karpov a győzelem küszöbén áll. A helyzet azonban korántsem ilyen egyszerű, mert Korcsnoj hallatlan szívóssággal három pontos hátrányát egy pontra csökkentette és jelen pillanatban legalább anyai esélye van az egyenlítésre, mint Karpovnak a győzelem megszerzésére.

Mit láthattunk az utolsó öt játszmában? Kölcsönös óvatosságot. Mindkét fél nagyon biztosan játszott, nem kockáztatott. Karpov esetében ez érthető volt, hiszen ő vezet, Korcsnojtól mindenképpen több kockázatvállalást vártunk. Bebizonyosodott azonban — legalábbis eddig —, hogy Korcsnoj lassú harcban, óriási küzdelemben csökkenteni tudta hátrányát. Mozgósította értortalékait, és lényegesen kisebb hibaszázalékkal játszott, mint a páros mérkőzés első felében. Kétségtelenül hadilábban állt a szerencsével is Korcsnoj, hiszen két nyertek tekinthető játszmája közül az egyiket elvesztette, a másikat döntetlenre rontotta. Ezek a kihagyások döntő mértékben befolyásolták a páros mérkőzés alakulását. Jelen pillanatban úgy tűnik, sikerült kétséget tenni a már-már veszített páros mérkőzését.

Karpov szinte hibátlanul és nagyon hiszadnan játszott az első „félidőben”, később azonban több játszmában bizonytalankodott, ő is rontott el döntetlenre nyert pozíciót és most már minden hajszálon múlik Karpov helyzete kedvezőbb, de már korántsem olyan jó, mint volt 4-5 játszmával ezelőtt. Bármi lesz is a mérkőzés eredménye bizonyos: két közel azonos tudású sakkzó mérte össze erejét Baguióban.

Az alábbiakban a páros mérkőzés legutóbbi játszmáját mutatjuk be.

KARPOV—KORCSNOJ
Angol megnyitás

1. e4 (Karpov tehát újra lemond az utóbbi években alkalmazzott kezdő lépéséről) 1. e4-ről) 1... Hf6, 2. Hc3, d5 (Korcsnoj a korábbi játszmákban e5-öt húzott, úgy látszik a megnyitások variálásával akarja megakadályozni, hogy Karpov előkészített változattal lépje meg.) 3. cd5, Hd5: 4. g3, g6 5. Fg2, Hc3: 6. bc3: Fg7 7. Hf3, 0-0 (Élesebb folytatás világgossal 7. h4, Karpov a szolidabb elágazást választja) 8. 0-0, c5 9. Bb1, Hc6 10. Va4, Ha5 (A huszár a tábla szélére kerül, de így módja nyilván sötétnek a nagytölt megállítására.) 11. d3, b6 12. Vh4,

A Magyar Sakkszövetségben elkészítették a megyei bajnoksapatok körmerkőzéses csoportbeosztását. Hajdú-Bihar sakkcsapatbajnoka Gyöngyösön küzd majd az NB II-be jutásért. A csoportba Békés, Heves, Nógrád és Szabolcs-Szatmari csapatok kerültek. Megyénkben örvendene most az utóbbi években a megyei bajnokságban résztvevő csapatok száma. Felvételünk a D. Honvéd Bocskai-Nádudvar mérkőzésen készült.

KAI VÁLLALAT
sor 1-3.
női
marós, kőszőrűs,
relő szak-
ával rendelkező
étől, kazánkezelőt,
viz-, gázszerelőt,
zót és anyag-
TÖLTÉSEHEZ
ipari felület-
péregkezelőt
közép-,
al,
apesti Finomkötőtáru-
recceni gyára felvett
szergélys, elektromos
ezed és anyagmozgató
szekke. Jelenkezni je-
kaj u. 5-7. munkatáji
Bihar megyei Viz- és
pú Vállalat különleges
vezetői jogosítvány-
kező gépkocsivezetőt
Jelenkezés: Debrecen,
u. 19-21.
tári segéd munkást és
felvezet a H.-B. m.-i
metkezési Vállalat. Je-
a Köztetében.
tal rendelkező főköny-
szonnali belépéssel
falu környéki C kate-
melőszerveket. Bére-
T, illetve megegyezés
ntkezés írásban a ki-
ő eredmény” jellegre a
magyarországi Vidéki
iat felvételre keres
ügy előadói beosztás-
közgazdasági egye-
ségű vállalati szerve-
zettel főiskolai vagy
könyvelői képzés-
nőrt, valamint vállal-
Jelenkezés a vállal-
eti és oktatási osztá-
szen, Székényi u. 46.
n. Vegyipari Vállal-
ladányi gombüzeme-
eres: lakatos és esz-
szakmunkásokat. Je-
hett: Püspökladány,
2. üzemevezetőnél.
alommal tudatjuk,
ihetetlen jó édes-
egymamánk, ded-
nk, anyósunk,
vünk és jó roko-
AJAJOR JÁNOSNÉ
mán Mária
76 éves korán-
an tartó, súlyos
án elhunyt. Te-
óber hó 13-án,
li 12 órakor lesz
ó I. o. ravatalozó
református egy-
kőnyás szerint. A
lakás: Deb-
310.
mondunk mind-
Z BÉLA
or temetésén
ravatalára ko-
helyeztek és
munkán részvét-
A gyászoló csa-
mondunk mind-
MIHÁLY
megjelentek, ra-
gok helyeztek és
munkán részvét-
A gyászoló csa-
mondunk mind-
SKI LAJOS
megjelentek,
szorúrt, virágot
mely földal-
szívettel oszto-
ló család.
mmi tudatjuk,
jó édesanyánk,
dédanyamán-
nk és jó roko-
ZI MIHÁLYNE
Erzsébet
korában, hosz-
és után el-
tése október
ken délután
a Köztetető I.
terméből pol-
szerint, A gyá-
lakás: Deb-
17. Előző la-
s. Minden kü-
lyett!
megírt szív-
gonyi hűségese-
bank, Szerett
stevérünk, jó
ESI GÁBOR
október 2-
ában elhunyt.
áron csend-
A gyászoló
Debrecen,
mondunk mind-
TBORNÉ
mentek, rava-
virágot he-
földalmonk-
osztottak. A

Feltérképezik Debrecenben a közműhálózatot

A Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat irányításával megkezdődött az ország területén a föld alatti kábelek, vezetékek feltérképezése az egységes nyilvánartás érdekében. Csanda Ferenc tálmánya teszi lehetővé, hogy 15 méteres mélységig meg tudják állapítani a vezetékek helyét és a kutató-

műszerrel nyomon követhetik. Eddig már 35 ezer kilométer vezetékéről készült térkép. A tervek szerint 1990-ig minden magyar város föld alatti hálózata térképre kerül, így a debreceni is. Debrecenben a vízvezeték-hálózat 300 kilométeres és közel 200 kilométer a csatornahálózat.

A TÉLRE KÉSZÜLNEK

A nutrián, a pézsmán és a nercen kívül még tizenkilenc állatfaj „szolgálat” alapanyagot a simontornyai Bőr- és Szőrmefeldolgozó Vállalat konfekcióüzemének. Az ez évben gyártott hatvan ezer darab bundából és bőrkabátból négyezer darabot külföldre szállítanak. A képen: Bundapróba a varrodában (MTI-fotó — KS)

HÍREK

1978. október 12., csütörtök

Miksa napja

A Nap két 5.58 — nyugszik 17.03 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS CSÜTÖRTÖK ESTIG: Folytatódik az évszakhoz képest enyhe idő. A nappali órákban tovább tart a túlnyomóan derült, száraz idő. Gyenge légmozgások. Éjszaka és reggel köd, amelynek jelentős része napközben feloszlik. A legmagasabb nappali hőmérséklet általában 18–23, a tartósan ködös helyeken 15 fők közelében. (MTI)

A LUX A LEGJOBB. A debreceni Lux együttes nyerte el 15. díjat a Magyarországi Amatőr Popfesztivál legjobbjának járó vándorserleget.

A BUDAPESTI MŰVÉSZETI HETEK keretében nemzeti közgyűlési, főiskolai környezetben rendez a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem október 13–15. között. A rendezvénysorozat a Kossuth Egyetem ének-kara önálló programmal szerepel, részt vesz az ünnepi záró koncerten, ahol több körrel együtt Kodály Falsalm Hungaricusát szövegezzük meg.

NEGYESZER FORDUL A HOLD című műsórát mutatja be ma este 8 órakor a Pódium teremben az Alföld Színház. Gyekék a helyszínen várhatóak.

PASSUTH LÁSZLÓ íróval találkozhatnak az olvasók ma délután fél 3-kor az Alföldi Nyomda kultúrteremben.

Garancia

A garancia francia szót használják, de nem a francia nyelvből származik, hanem a magyar „garancia” szóból. A magyar garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Sorrendet tartva kezdjük azzal, ami rendkívül fontos. A tartós fogyasztási cikkeknek — automata mosógép, televízió, hűtőgép, elektromos berendezések stb. — természetesen a garancia a gyártó cég jótállási jegyével jár. Mert bármennyire is megoldott a gyártási hiba, a gyártó cég felelős a termék minőségéért, ezért a gyártó cégnek meg kell adnia a szükséges garanciát.

Fontos és lényeges összefüggések ezek napjainkban különösen a tartós fogyasztási cikkek esetében. A garancia nemcsak a termék minőségét jelenti, hanem a gyártó cég felelősségét is. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

Az emberi viszonylatok sokáig a magánéleti életet jelentették. A garancia szó a „garancia” szóból származik, amely a „garancia” szóból származik.

A reneszánsz kor kutatói Vitaülés a Kossuth Egyetemen

A Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetének reneszánsz-kutató osztálya a pesti, a szegedi és debreceni tudományegyetemek régi magyar irodalmi tanszékeivel együtt október 13–14-én vitaülést rendez a Kossuth Egyetemen a reneszánszkutatók újabb eredményeiről.

A tanácskozáson több előadás hangzik el. Október 13-án, délután két órai kezdettel az egyetem XI-es tantermében Klaniczay Tibor olvassa fel dolgozatát Az európai reneszánsz szintézisének egy fejezete címmel, a XV.

század humanista diesőtti irodalmáról. Ezt követi Szőnyi György Endre Balassi Bálint és a XVI. századi titkos tudományok kapcsolatairól szóló vitaünetje. Másnap, október 14-én kilenc órakor hallgathatják meg az érdeklődők a nápolyi Amedeo di Francesco: Wathay Ferenc költészetének átmeneti jellege és Gomba Szabolcsné: Szenci Molnár Albert humanista kapcsolatai című előadását, majd Bitskey István a magyar memoár-irodalom kezdetéről szóló, Emlékirat és esztétikum című vitaünetjét.

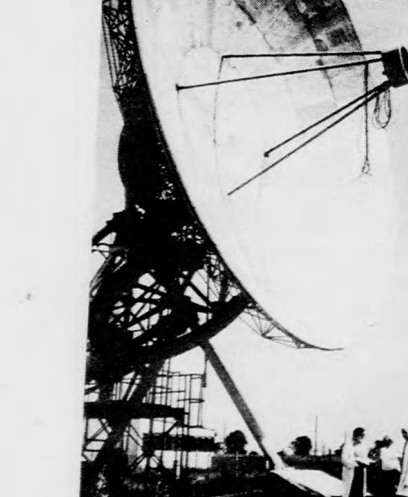
HID A LA MANCHE FÖLÖTT. Miután a La Manche-csatorna alatti alagút építési terve kudarcba fulladt, a legfrissebb hírek szerint hidaló kiváncsi összeköttetés Angliát és Franciaországot. A szakértők szerint az északi-tengeri olajkutat talapzatának lerakásakor szerzett tapasztalatokat fel lehet használni a híd építésénél, ami jóval kevesebbe kerülne, mint az alagút.

ELHUNYT FRISS ISTVÁN. Friss István, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, akadémikus, életének 75. évében szívroham következtében szertán váratlanul elhunyt. Temetéséről később írtunk intézkedés. (MTI)

Kultúros úttörővezetők továbbképzése

A megyei úttörőelnökség rendezésében az úttörőcsapatok kulturális aktivistáinak tartottak továbbképzést október 11-én a Művész moziban. A bevezető előadás Élmény legyen címmel előkészítője volt a csapatok soron következő továbbképzési vitaanyagának. Az előadó Trencsényi László, a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnökségének kulturális szakbizottság vezetője volt. A referátum mottója: a gyermekközvetítő, élményszerző, nem színpadias ünnepségek tartására ösztönzi az úttörővezetőket. Az előadást beszélgetés követte.

A KÖZLEKEDÉS BIZTONSÁGAÉRT. Alcolmeters néven új elektronikus alkoholfogyasztást ellenőrző műszert készített egy angol cég. Az új készülék nemcsak az alkoholfogyasztás tényét bizonyítja, hanem kimutatja a véralkoholszintet, ezrednyi pontossággal. A képen: Próba közben az új műszer (MTI-fotó, Németh Ferenc felvétele — KS)

Lengyelország legnagyobb és legmodernebb rádióteleviszóját a nagy lengyel csillagász, Kopernikusz városában Torunban állították fel. A helyi csillagászati központban dolgozókat fel a szovjet hordozórakétával felbocsátott „Kopernikusz-500” mesterséges hold továbbította adatokat is. A műhold felszerelésének egy részét a toruni intézetben készítették el. A képen: A 15 méter átmérőjű mikrohullámú rádióteleviszók látható.

AZ OLVASÁS SZERETELÉRE tart előadást ma 17 órakor a derecskei művelődési központ olvasóklubjában dr. Nagy János, a TIT megyei titkára.

TŰZVEDELMI SZAKMAI NAPOT tartanak ma Debrecenben, a Bartók Teremben, amelyek középpontjában a tűzvédelmi szervezet tevékenysége áll. A konzultációt Bögös János tűzoltó alezredes vezeti.

AZ UNIVERZUM csillagászatairól tartanak előadást ma 18 órakor a KLTE Kémiai Intézetének előadótermében Gesztelyi Lídia és Kondás László, a MTA Napfizikai Observatóriumának tudományos munkatársai.

SZÜRETI ELŐZETES címmel könnnyüzenei szórakoztató műsort rendeznek október 16-án 18 óratól a debreceni Horváth Árpád Művelődési Házban. A műsorban többek között Simor Ottó és Kállay Bori, a Csokona Színház művészei is fellépnek. Jegyek elővételben a helyszínen válthatók.

LIBÁK EXPORTJA. A polgári November 7. Mtgszenben az idén százezer libát nevelnek exportra. A szárnyasokat Debrecenben dolgozzák fel, majd elsősorban tőkés országokba szállítják (MTI-fotó, Ruzsonyi Gábor felvétele — KS)

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ — A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja — Főszerkesztő: dr. Onosi László. Tóthfalusi tér 10. 4024 — Telefon: 12-140. Nyomda ügyelet: 14-192 — Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001 — Telefon: 13-923 — Feltalás: kiadó: dr. Szabó Imréné — Terjeszti a Magyar Posta — Előfizethető a hírlapkiadás postahivataloknál és kézbesítőknél — Előfizetési díj egy hónapra 20 forint — Index 25 027 — ISSN 0133-1057 — Alföldi Nyomda Debrecen — Felelős vezető: Benkő István

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

A HOMOK ASSZONYA (japán, 16). MŰVÉSZ 3/3, 5.

KALÓZOK JAMAICABAN (angol). VIG du. 6, 7/9.

KIALUDT TŰZEK FENYE (szovjet). VIG du. 3/4, HORVÁTH A. 3/7, METEOR 1/3.

A MENESGAZDA (magyar). APOLLO de. 1/10, 1/12, 2. du. 1/4, 3/6, 8, VIG de. 2. (MŰVÉSZ 1/8 órákor zárkóról előadás.)

APACSERŐD (amerikai). FILM-MŰZEM (a METEOR moziban) 4, 6, 8.

HERKULESFÜRDŐI EMLÉK (magyar). HIRADÓ du. 3/6, 1/12, 3/4 órákor zárkóról előadás.)

KILÖNBEN DÜBBE JÖVŐNK (olasz-francia). VIG de. 1/10, 1/12, KLINIKÁ 5.

A LEGSZEBB SZEMÜ MENYASSZONY (cseh). VIG MESE 3/4, 6.

A SÓLYMOK VEZETŐJE (szovjet). METEOR MESE 3, 1/6.

AZ UTOLSÓ SZOLGÁLAT (USA, 16). HIRADÓ de. 1/10, 3/8.

SZÍNHÁZ
HUNGÁRIA KAMARASZÍNHÁZ
Ma 7 órakor Figaró házassága, Varsányi-b.

TV
BUDAPEST, 1. műsor
8.59 Műsorismertetés. 9.00 Többek is elkezdhetik... Tév...

BUDAPEST, 2. műsor
18.58 Műsorismertetés. 19.00–19.15 En français. Francia nyelvtanfolyam. 19.15–19.30 Songy Alive. Angol nyelvtanfolyam. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az Angyal vezeti a láncot. Francia bűnügyi film (1969). 21.20 Tv-híradó, második kiadás. 21.40–22.30 Világszínház. Találkozás a nemzetközi színházi élet eseményében.

POZSONY, 1. műsor
8.40 Hírek. 9.00 Iskolatév. 9.20 Tájékoztató. 9.30 Szocialista felhívások. Időszervi kérdések. 1. rész. 10.00 Róvid élet. Szlovák-lengyel film (ism.). 11.35 A rendőrség nyomoz (ism.). 11.40 Zapoteczy-díjak (ism.). 11.55 Hírek. 14.50 Hírek. 14.55 Iskolatév. 15.15 Iskolatév (ism.). 15.55 Népi kerámiai művészet Bulgáriában. 16.00 Hírek. 16.15 Gazdasági bűncselekmények. 16.35 Pionír-híradó. 16.50 Pionír-magazin. 17.30 Egy nagy ország történelme. Szovjet dokumen-

BUDAPEST, 2. műsor
18.58 Műsorismertetés. 19.00–19.15 En français. Francia nyelvtanfolyam. 19.15–19.30 Songy Alive. Angol nyelvtanfolyam. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Az Angyal vezeti a láncot. Francia bűnügyi film (1969). 21.20 Tv-híradó, második kiadás. 21.40–22.30 Világszínház. Találkozás a nemzetközi színházi élet eseményében.

POZSONY, 2. műsor
17.45 Hírek. 18.00 Tudomány és technika. 19.00 A csomagtöltésfejlesztéséről. 19.20 Könyvszemle. 19.30 Dokumentumfilm a tavalyi nemzetközi zenei ünnepségek, Hangverseny-közvetítés. 21.40 Róport-dokumentumfilm. 22.15 Hírek. 22.25 Orvosi tanácsok.

BUKAREST
15.15 Iskolatév. 15.35 Orosz nyelvoktatás. 16.05 Szabad időre ajánljuk. 16.20 Glóbuszműsor. Nappál. 16.35 Egészségügyi kérdések. 17.15 Festői Románia. 17.45 Nemzetközi labdarúgás. 18.05 Sínbad, a tengerész. Gyermekek. 18.30 Tv-híradó. 18.50 Ifjúsági óra. 20.40 Gazdasági szemle. 20.55 A monumentális művészet. 21.20 Tv-híradó.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA
17.00–18.30 Hírek — Lapszemle — Időjárás — Hobbi-kronika — Beutalok — Kulturális magazin — Műzeumok és közönségek. Híreszt. Benkő Mihály — Kovács Andor együttesének felvételéből — Eszaki Katj énekel — Hírösszegező — Műsorlevezető.

Ecsedi István néprajzi szabadegyetem

Hét előadásból álló szabadegyetemet indít a TIT a Vörösi Hadsereg útja 45–47. szám alatti klubtermében. Az előadások két-két órák, és minden második hét csütörtökön, 17.30 órai kezdettel tartják meg őket.

A szabadegyetemen a következő előadások hangzanak el:

Október 19-én: Az etnikai csoport, néprajzi csoport fogalma, sajtószáma (előadó: dr. Barabás Jenő kandidátus).
November 2-án: A magyarországi néprajzi tagoltság (előadó: dr. Kósa László kandidátus).
November 16-án: Erdélyi és moldvai magyar népcsoportok (előadó: dr. Gunda Béla egyetemi tanár).
November 30-án: Alföldi magyar néprajzi csoportok (előadó: dr. Dankó Imre kandidátus).
December 14-én: Felvidéki magyar népcsoportok (előadó: dr. Újvári Zoltán kandidátus).
Január 11-én: Dunántúli magyar népcsoportok (előadó: dr. Andrásfalvy Bertalan kandidátus).
Január 25-én: Magyarok a nagyvilágban (előadó: dr. Balassa István, a történelemtudományok doktora).
Jelentkezni a TIT klubtermében október 13-ig lehet, délután 14–17 óra között.

KÖZLEMÉNY

ERTESÍTJÜK T. vásárlóinkat, hogy Debrecen Hunyadi Mtsg Faiskolája gyümölcs és díszfaliskolai szaporítóanyag értékesítését 1978. október 14-én megkezdte. Arusítás — vásárlás kivételével — mindennap 7 órától 15 óráig. Faiskolai lerakat címe: Debrecen, István út 113. sz. (X)